Nr. 203 — Niedziela 24 Lipca 1938 r. — Roczr : XLV

Redakcja i Administracja
Warszawa
ul. Warecka 7 — Tel. 5.06.70

Kraków
ul. Św. Tomasza 11-a
Telefon 103.10

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCJALISTYCZNEJ
WYCHODZI CODZIENNIE RANO
WYDAWCA: RADA NACZELNA P. P. S.

Cena 10 groszy za numer
Miesięcznie złotych 2.50
Zagranicą złotych 5.60
Konto P.K.O. w Warszawie Nr. 29.125
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 188

Warunki prenumeraty: w Krakowie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-cio szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Ostatni akt wizyty

angielskiej pary królewskiej we Francji

KRÓL JERZY VI I PREZYDENT LEBRUN.

Wizyta angielskiej pary królewskiej we Francji zakończyła się wczoraj popołudniu w miejscowości Villers - Bretonneaux, gdzie król Jerzy dokonał inauguracji monumentalnego pomnika, wzniesionego na cmentarzu wojskowym ku czci żołnierzy formacji australijskich, poległych na polu walk we Francji. Para królewska opuściła Paryż o godz. 10.30, udając się do Villers - Bretonneaux, po czym następnym pociągiem wyjechał za parą królewską Prezydent Republiki Lebrun.

Po przybyciu do Villers - Bretonneaux król udał się na cmentarz, który stanowi terytorium angielskie. W kwadrans po królu przybył na cmentarz Prezyednt Republiki Lebrun, którego król Jerzy powitał niejako „na swoim terytorium".

O godz. 14 odbyła się ceremonia inauguracyjna, w czasie której król i prezydent złożyli u stóp pomnika wieńce o barwach angielskich i francuskich, po czym z dworca nastąpił jednoczesny odjazd w dwóch przeciwnych kierunkach: królewskiej pary angielskiej do Calais, gdzie jacht królewski oczekuje w porcie i prezydenta Lebrun do Paryża.

W ten sposób pożegnanie między prezydentem Lebrun i, królestwem angielskim nastąpiło w Villers - Bretonneaux u stóp pomnika ku czci żołnierzy, poległych w czasie wojny światowej i niejako na wspólnym terytorium francusko - angielskim.

Zapowiedź interwencji w Berlinie i Pradze

Znaczenie rozmów paryskich

Całkowita zgodność poglądów Anglii i Francji w dziedzinie polityki międzynarodowej

Redaktor dyplomatyczny „Petit Parisien" p. Lucien Bourgues, omawiając doniosłe znaczenie rozmowy między lordem Halifaxem a premierem Daladier i ministrem Bonnet, podkreśla, że wszyscy trzej mężowie stanu mogli skonstatować, iż wspólne stanowisko francusko - angielskie w stosunku do zagadnienia równowagi w Europie środkowej pozostaje niezmienione i całkowicie w mocy, tak jak to było sprecyzowane w Londynie w kwietniu b. r. Jest to fakt specjalnie pocieszający — pisze Bourgues — który nada tym większą siłę interwencjom, które będą ponowione zarówno w Pradze jak i w Berlinie i które nadadzą właściwe znaczenie arbitrażowi w razie, gdyby taki arbitraż okazał się definitywnie konieczny.

P. Bourgues przyznaje, że kierownicy polityki angielskiej uważają, iż Rząd czechosłowacki nie dość zdecydowanie postępuje na drodze reformy, i obawiają się, ażeby to zwlekanie nie doprowadziło do nowych komplikacji. Te rozważania angielskie skłoniły ministrów, którzy konferowali na Quai d'Orsay do rozpatrzenia możliwości, które ewentualnie należałoby wziąć pod uwagę.

Narady wojskowe

przedstawicieli armii Francji i Anglii

Brytyjski minister wojny, Hore Belisha, po uroczystościach odsłonięcia pomnika poległych Australijczyków w Villers - Bretonneux, udał się następnie w towarzystwie brytyjskiego szefa sztabu generalnego oraz dwóch ekspertów angielskiego ministerium wojny, do Paryża, Hore Belisha przeprowadzi tam rozmowy z premierem Daladier, gen. Gamelin, ministrem obrony narodowej oraz szeregiem innych przedstawicieli kół wojskowych i politycznych.

Prezydent Lebrun

zaproszony do Londynu

Wizyta prezydenta Republiki francuskiej w Londynie nastąpi prawdopodobnie dopiero w końcu marca, względnie na początku kwietnia przyszłego roku. Poraz ostatni prezydent Francji bawił w Londynie w czasie uroczystości pogrzebowych króla Jerzego V-go. Ostatnia oficjalna wizyta prezydenta Francji w Anglii odbyła się w r. 1926 za czasów prezydenta Doumergue.

Nieprzejednane stanowisko ZSSR wywołało zaniepokojenie w Japonii

Na płonącej granicy

doszło do nowego krwawego incydentu — Żołnierz sowiecki zabity

Przedstawiciel japońskiego M. S. Z., oświadczył dziennikarzom, że japoński ambasador w Moskwie Szigemitsu zaproponował w rozmowie z komisarzem spr. zagr. Litwinowem kompromisowe załatwienie incydentu granicznego, polegające na przywróceniu status quo przez Sowiety. Po wykonaniu tego żądania, Japonia będzie skłonna do prowadzenia dalszych rokowań w sprawach pogranicznych. Równocześnie zaprotestował japoński ambasador ponownie przeciwko zastrzeleniu japońskiego żandarma. Litwinow ustosunkował się odmownie zarówno do japońskiej propozycji, jak i do złożonego protestu.

Zapytany czy zgodne z prawdą są głosy prasy zagranicznej, jakoby Szigemitsu w rozmowie z Litwinowem oświadczyć miał, że Japonia gotowa jest przejść do działań zbrojnych, przedstawiciel MSZ. stwierdził, że Szigemitsu tego rodzaju zwrotu nie użył.

Zapytany o przyszłe kroki Japonii, przedstawiciel Rządu japońskiego oświadczył, że dyplomatyczne środki nie zostały dotychczas wyczerpane, oraz stwierdził, że w rokowaniu z Moskwą należy mieć cierpliwość.

Oczywiście Japonia musi być przygotowana do zastosowania w razie potrzeby działań odwetowych.

JAPOŃCZYCY ZABILI ŻOŁNIERZA SOWIECKIEGO

Z Hsing - King donoszą o nowym zajściu granicznym japońsko sowieckim na granicy mandżurskiej. W pobliżu Manczuli na zachodniej granicy żołnierze sowieccy podobno przekroczyli granicę i strzelali do mandżurskiej straży granicznej. W czasie wynikłej strzelaniny zraniono po obydwu stronach po jednym żołnierzu. Japończycy zatrzymali jednego z żołnierzy sowieckich. Żołnierz ten zmarł w kilka godzin później podobno z ran poniesionych w potyczce.

Sytuacja na granicy wywołuje coraz większe zaniepokojenie w Japonii.

Milionowa kradzież

u min. sprawiedliwości

„Deutsche Tagespost" donosi, że nieznani sprawcy dokonali milionowej kradzieży w willi b. rumuńskiego ministra sprawiedliwości Juniana w Bukareszcie. Złodzieje skradli 20.000 lei gotówką, wiele cennych przedmiotów oraz biżuterię rodzinną, wartości przeszło 3 miln. lei.

Uciekają z Austrii

Emigracja Żydów z Austrii wykazuje największe nasilenie w kierunku Ameryki Północnej. Od marca rb. wyjechało z Austrii do Stanów Zjednoczonych około 2500 Żydów. W amerykańskim konsulacie w Wiedniu leży 40 tys. podań o zezwolenie na wyjazd.

Angielska para królewska opuszcza Paryż

Przejazd przez most na Sekwanie

Pożar trwa już 10 dni

i nie wiadomo kiedy uda się go opanować

Od 10-u dni prowadzona jest rozpaczliwa walka z pożarem, który strawił już 35 tysięcy hektarów lasu w północno - zachodniej części stanu waszyngtońskiego. Istnieje możliwość rozszerzenia się pożaru na dalsze 16 tys. hektarów lasu. Miasto Cambellion jest poważnie zagrożone przez pożar.

Terror w Szanghaju

Bezwzględna walka Chińczyków z okupacją japońską

Mimo dużej czujności, rozwijanej przez policję międzynarodową w Szanghaju zaznaczyła się w ostatnich dniach na francuskim obszarze koncesji międzynarodowej ponowna fala aktów terrorystycznych. Wczoraj i przed wczoraj zastrzelono tam 3-ch Chińczyków, z których jednym był niejaki Antsungpao, osobistość zbliżona do nowego Rządu i znana jako założyciel „Tow. dla popierania rozwoju stosunków chińsko - japońskich".

W związku z tymi zamachami aresztowano 4-ch Chińczyków. W większości wypadków napady dokonywane są na Chińczyków, którzy po aktach terroru w dn. 7 lipca, szukali schronienia na obszarach, zajętych przez Japończyków i obecnie zaczynają powracać do Szanghaju.

Klerykalizacja szkół

Ministerium W. R. i O. P. podaje do wiadomości, że w porozumieniu z władzami kościelnymi ustaliło tekst nowych programów nauki religii rzymsko katolickiej w publicznych szkołach powszechnych i 2 stopnia i w liceum pielęgniarskim. Programy te będą w najbliższym czasie ogłoszone i stopniowo wprowadzane do szkół od przyszłego roku szkolnego. W związku z powyższym opracowane będą nowe podręczniki do nauki religii. (PAT).

Hitlerowcy w Gdańsku

konfiskują majątki żydowskie

W ostatnich dniach władze hitlerowskie w Gdańsku przystąpiły do konfiskaty majątków żydowskich pod pretekstem sprzeniewierzeń podatkowych. Szczególną uwagę poświęcono firmom branży żelaznej. Większość firm żydowskich przeszła w ręce narodowo-„socjalistyczne" albo została zlikwidowana. Na szczególną uwagę zasługuje likwidacja gdańskiej firmy „Baus", która tytułem zaległości podatkowych zapłacić musiała — 1.250.000 gul. Jeden z właścicieli Caskel popełnił samobójstwo, skacząc z okna swego domu na bruk, a 3 innych przytrzymano w areszcie, aż do chwili zapłacenia całej tej zaległości.

Federacja czterech historycznych krajów

nie przypada do gustu Niemcom

„Deutsche Diplomatisch - Politische Korrespondenz“ zwraca uwagę na lansowane w/g niej widocznie przez oficjalne czynniki czeskie w prasie zagranicznej wiadomości, jakoby Rząd czechosłowacki nosił się z zamiarem powołania do prawno - państwowej egzystencji czterech „historycznych“ krajów: Czech, Śląska, Słowacji i Rusi Karpackiej i utworzenia w tych krajach reprezentacyj parlamentarnych, które dzieliłyby się na kurie narodowościowe.

„D. D. P. K.“ stwierdza, że wbrew temu, co by ogólnie w tej sprawie sądzono, Niemcy sudeccy nie byliby zadowoleni z tego rodzaju rozwiązania sprawy, ponieważ projekt ten nie polepszyłby zupełnie obecnego, niezadowalniającego stanu rzeczy. Utworzenie czterech nowych, narodowo - mieszanych parlamentów przeniosłoby jedynie ujemne strony czeskich władz z centralnych do tych krajów, nie dając żadnych pozytywnych korzyści, zamieszkującym je narodowościom. Tak, jak teraz w Pradze, tak w przyszłości w miastach, które staną się siedzibą parlamentów, mogłyby narodowości nieczeskie być majoryzowane podczas głosowania nad życiowo dla nich ważnymi zagadnieniami. Dowodem, że tego rodzaju tendencje u Czechów istnieją i istniały jest fakt, że gdy w latach 1926/27 Rząd czechosłowacki nosił się z zamiarem podziału państwa na kraje, postanowiono Śląsk, ponieważ Czesi są w nim w wyraźnej mniejszości, przyłączyć do Moraw.

Stworzenie natomiast kurii narodowościowych, których kompetencje są dotychczas nieokreślone, nie przyczyniłoby się w żadnej mierze do wzrostu konsolidacji poszczególnych narodowości, lecz przeciwnie spowodowałoby ich rozproszkowanie.

Trudno więc w tych warunkach oczekiwać, aby tego rodzaju plan Rządu czechosłowackiego spotkał się ze zrozumieniem i aprobatą Niemców sudeckich.

Płonąca granica Mandżukuo

Agencja Domei donosi o nowym incydencie granicznym. 12 żołnierzy sowieckich przekroczyło granicę w okolicy Sutaszan, na wschód od Manszuli i ostrzeliwało graniczny patrol mandżurski. Żołnierze mandżurscy odpowiedzieli ogniem i wzięli do niewoli jednego żołnierza sowieckiego. Władze Mandżukuo zarządziły wzmocnienie ochrony pogranicza.

Do Londynu po pomoc

wybiera się Henlein

Prasa podaje, że Konrad Henlein wybiera się do Londynu zaraz po otrzymaniu tekstu projektów rządowych. Podróż ta ma na celu, według komentarzy prasy czeskiej, wywarcie za pośrednictwem Rządu angielskiego nacisku na Rząd Czechosłowacji, celem uzyskania jak największych ustępstw przy normalizacji stosunków narodowościowych w Czechosłowacji.

Traktat przyjaźni i pokoju

podpisały Boliwia i Paragwaj

We czwartek podpisany został traktat pokoju i przyjaźni pomiędzy Boliwią a Paragwajem. Po akcie podpisania prezydent Republiki Argentyńskiej Ortiz wygłosił okolicznościowe przemówienie, po czym przemawiali również ministrowie spr. zagr. Boliwii i Paragwaju.

W podpisanym traktacie oba kraje zobowiązują się na przyszłość nie uciekać się do wojny, a wszelkie ewentualne spory likwidować w drodze arbitrażu.

Czy kadeci amerykańscy

odwiedzą ziemię Kościuszki i Puławskiego

Polski Kongresman ze stanu Michigan Jan Dingel wystosował do prezydenta Roosevelta następujący list:

„Panie Prezydencie. Corocznie kadeci z wyższych klas akademii morskiej w Annapolis udają się na wycieczki morskie w odwiedziny do różnych krajów europejskich. Zwykle zatrzymują się we Francji, Anglii i Niemczech. Czasem marszruta ich się zmienia i zajeżdżają do portów skandynawskich. Odwiedzają również czasem Włochy i Hiszpanię. Niniejszym zwracam się do Pana Prezydenta z prośbą, aby dowództwo floty poleciło również odwiedzenie niektórych portów bałtyckich, a przede wszystkim polskiego portu Gdyni.

„Rzeczypospolita Polska jest zaprzyjaźnionym z nami krajem. Liczne i serdeczne węzły przyjaźni łączyły Polskę i St. Zjednoczone przez całe nasze dzieje, nienaruszone od dni rewolucyjnych.

Czy nie byłoby właściwym, a nawet korzystnym, gdyby podróż morska kadetów w r. 1939 obejmowała Gdynię, najbardziej nowoczesny i najszybciej rozwijający się port w świecie?

Mam nadzieję, że Pan, Panie Prezydencie, jako naczelny dowódca naszej armii i floty poprzez moją prośbę w kierunku takiego ustalenia przyszłej wycieczki naszych kadetów.

Proponuję również, aby kadetom tym dano dość czasu na zwiedzenie Gdyni, tak jak przed kilku laty umożliwiono im zwiedzenie półwyspu skandynawskiego.

Cztery i pół miliona obywateli amerykańskich polskiego pochodzenia entuzjastycznie powitają taki gest przyjaźni w stronę kraju ich przodków, kraju, który nam dał generałów Kościuszkę i Pułaskiego“.

Redaktor i ilustrator „Obrony Ludu“

przed sądem

W dniu wczorajszym w Sądzie Okręgowym w Toruniu rozpoczął się proces przeciwko redaktorowi b. organu N. P. R. „Obrona Ludu“, Zygmuntowi Felczakowi, oraz Kazimierzowi Klimczakowi, rysownikowi, oskarżonym z art. 125 par. 2 K. K. oraz ustawy o ochronie czci i imienia Marszałka Piłsudskiego w połączeniu z art. 20 pruskiej ustawy prasowej.

Akt oskarżenia zarzucał oskarżonemu Klimczakowi, wykonanie rysunku i napisanie artykułu pod tytułem „Dwaj ludowcy u Pana Prezydenta“, zawierającym karykatury Pana Prezydenta i Marszałka Piłsudskiego oraz dwóch ludowców.

Red. Felczak oskarżony był o to, że umieścił artykuł z ilustracją Klimczaka w „Obronie Ludu“.

Po przemówieniach prokuratora i obrony Sąd po dłuższej naradzie uznał red. Felczaka winnym opublikowania artykułu i przez to uwłaczenia czci i powadze Prezydenta Rzplitej i Marszałka Piłsudskiego i skazał red. Felczaka na jeden rok i sześć miesięcy więzienia. Oskarżonego Klimczaka sąd skazał na osiem miesięcy więzienia

Płynie krew w Palestynie

Grupa Arabów dokonała napadu na osiedle żydowskie Arosket w pobliżu Haify. 6 Żydów w tej liczbie 2 dzieci i 2 kobiety poniosły śmierć. Napastnicy bomby na domy osadników.

W górę rzeki Jang-Tse

posuwa się armia japońska

Agencja Domei donosi: Przedstawiciel admiralicji oświadczył dziennikarzom zagranicznym, że flota japońska posuwa się w górę rzeki Yangtse w kierunku Kiukiang, który to fakt przeczy wyraźnie twierdzeniom chińskim, jakoby zapory wodne w pobliżu Matangszen były dotychczas nienaruszone.

Powracając do zwycięskiego ataku samolotów japońskich na Nanszang — oświadczył przedstawiciel admiralicji, iż od tego czasu znikły zupełnie chińskie samoloty z doliny rzeki Yangtse. (PAT).

Ś. p.

STANISŁAWA

LAUTERBACH

ur. von Elimer

żona kierownika Kancelarii Głównej Zarządu Miejskiego w Radomiu

Po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami zakończyła życie.

Nabożeństwo żałobne za spokój duszy drogiej Zmarłej odbędzie się w sobotę, dnia 23 b. m. o godz. 9-ej rano w kościele św. Jana w Radomiu.

Wyprowadzenie zwłok z kościoła nastąpi tegoż dnia o godz. 4-ej popołudniu na cmentarz Rzym. Kat.

Msza św. odbędzie się w Warszawie w kościele P. P. Sakramentek na Nowym Mieście w poniedziałek dnia 25 b. m. o godz. 7.30 rano.

O tych smutnych obrzędach zawiadamia krewnych i życzliwych pamięci Zmarłej

Zrozpaczony mąż

Widmo drugiej wojny przed Japonią?

Czy marsz na Hankou będzie przerwany

Otrzymane z Hsing King wiadomości o zerwaniu rokowań sowiecko-mandżurskich, brak wszelkich wieści o parlamentariuszach japońskich, wysłanych do dowództwa sowieckiego oraz niepomyślne zakończenie rozmów, prowadzonych przez ambasadora Szigemitsu z Litwinowem, przyczyniają się w pewnym stopniu do wytworzenia atmosfery niepokoju, gdyż przed Japonią staje widmo drugiej wojny w chwili gdy pierwsza nie jest jeszcze zakończona.

Jednakże rozpętana po zajęciu Czang Kufeng kampania prasowa wytworzyła już sytuację, w której trudno jest odstąpić od żądania ewakuacji zajętej miejscowości. Z drugiej strony twierdzenie sowieckie, iż Czang Kufeng znajduje się na terytorium Z.S.R.R. Nadaje protestowi japońskiemu przeciwko zajęciu tej miejscowości formę interwencji do wewnętrznych spraw sowieckich i pozostawia mało nadziei na ustępliwość Sowietów.

Dobrze poinformowane koła japońskie oświadczają, iż możliwem jest, że Sowiety będą się starały wykorzystać ten incydent, aby 1) uzyskać już teraz formalne zobowiązanie Japonii, że nie zwróci się ona przeciwko Z.S.R.R. po zakończeniu kampanii chińskiej, albo też 2) rozpocząć wojnę prewencyjną przeciwko Japonii w obecnej korzystnej chwili na wypadek, gdyby Japonia nie chciała udzielić wiążących gwarancji na przyszłość.

Te same koła japońskie stwierdzają, że liczenie ze strony Sowietów na pewne trudności położenia Japonii byłoby zupełnie błędne, oraz dodają, że być może, że dla Japonii byłoby korzystnym przerwać marsz na Hankou aż do jesieni, aby wykorzystać nadchodzące miesiące celem dokonania potężnej demonstracji zbrojnej na granicach Związku Sowieckiego.

Po kwiaty - czy po krew...?

Aresztowanie domniemanego mordercy z Gołkowa

Władze śledcze prowadzą energiczne dochodzenie, w celu wykrycia bestialskiego mordercy, który zamordował przemysłowca warszawskiego, Edmunda Chrostowskiego, lat 65, zamieszkałego w Gołkowie pod Piasecznem.

TAJEMNICZY GOŚĆ

Około godz. 2-ej w nocy przez okno do pokoju w którym spali Chrostowscy wtargnął jakiś osobnik i usiłował z szufladki nocnego stolika, stojącego przy łóżku skraść złoty zegarek. Gdy otwierał szufladkę, poruszył stolikiem. Hałas obudził Chrostowskiego, który przytrzymał mężczyznę i począł wzywać pomocy.

STRZAŁ W NOCY

Krzyk Chrostowskiego „ratujcie“ usłyszała służąca, zanim jednak zorientowała się w sytuacji, padł strzał. Gdy wbiegła do pokoju, gdzie spali Chrostowscy zobaczyła, leżącego na pościeli w kałuży krwi Chrostowskiego i omdlałą z przerażenia jego żonę. Chrostowski został trafiony przez bandytę w czoło, ponosząc śmierć na miejscu.

DROGA ZBRODNIARZA

Gdy doprowadzono do przytomności żonę Chrostowskiego, opowiedziała, że obudziła się w chwili, gdy padł strzał i widziała, jak jakiś mężczyzna uciekał przez okno.

Natychmiast zawiadomiono policję, która wszczęła energiczne dochodzenie. Ustalono, że bandyta dostał się na teren willi nie furtką, lecz przeciął drucianą siatkę i przez otwór wszedł do ogrodu, a następnie przez okno dostał się do mieszkania.

Policja natychmaist po wykryciu zbrodni zarządziła obławę, która jednak nie dała rezultatu. Dopiero drogą wywiadów ustalono, że nocy krytycznej w Gołkowie widziano w pobliżu willi Chrostowskiego Józefa Sałygę, zamieszkałego w Piasecznie, notowanego w kartotekach policyjnych, jako niebezpiecznego włamywacza. Policja Sałygę odnalazła i osadziła w areszcie. Nie może on podać dokładnego alibi. Twierdzi on, że do Gołkowa udał się w celu kupna kwiatów.

O przebiegu zbrodni piszemy na str. 6-ej.

Groźby w rozmowach dyplomatów

Zatarg sowiecko-japoński

MOSKWA, (PAT). — Oficjalnie komunikują: Ambasador Japonii Szigemitsu odwiedził Litwinowa, któremu oświadczył, że Rząd japoński po dokładnym przestudiowaniu zajęcia wyżyny przez wojska sowieckie na zachód od jeziora Chasan (Czanczi) stwierdza, że wyżyna ta należy do Mandżukuo.

Ambasador japoński oświadczył, że na Rząd sowiecki spada odpowiedzialność za naruszenie status quo w rejonie pogranicznym, przy czym zaznaczył, że Rząd japoński żąda natychmiastowego wycofania wojsk sowieckich z zajętych miejscowości.

Komisarz Litwinow w odpowiedzi na to powołał się na umowę chunczuńską z roku 1869 i na załączone do tej umowy mapy, które wskazują, że miejscowość ta leży na terytorium sowieckim, podczas gdy Rząd japoński powołuje się na jakieś nieokreślone i Rządowi sowieckiemu nieznane dane oraz na twierdzenie anonimowej ludności mandżurskiej. Na granicy panuje spokoj, który może być naruszony tylko przez stronę japońsko-mandżurską, która w tym wypadku poniesie całkowitą odpowiedzialność za skutki. Komisarz Litwinow zaznaczył jednocześnie, że jeżeli Rząd japoński przedstawi dowody, na które się powołuje, to Rząd sowiecki chętnie je rozpatrzy i wypowie o tym swoje zdanie.

Na to ambasador japoński odpowiedział, że Rząd jego z tego rodzaju odpowiedzi nie będzie zadowolony. Ambasador japoński domagał się odprężenia atmosfery, jaka się wytworzyła na granicy, bo jeżeli to nie nastąpi, to Japonia będzie zmuszona do użycia siły, przy czym powtórzył swoje żądanie wycofania wojsk sowieckich z zajętego terytorium.

Komisarz Litwinow odrzucił kategorycznie aluzje co do autentyczności map, oświadczając, że żądanie Rządu japońskiego co do wycofania wojsk sowieckich nie jest poparte żadnymi dowodami i dlatego jest nie do przyjęcia.

Co się zaś tyczy zastosowania siły — mówił kom. Litwinow — to jeżeli p. ambasador uważa podobną groźbę za dobry środek dyplomatyczny, któremu ulegają niektóre państwa, to winien on wiedzieć o tym, że tego rodzaju środek w Moskwie nie odniesie skutku.

Adiutant Hitlera w Londynie

W odpowiedzi na interpelację posła robotniczego Fletchera, wzywającą Rząd do złożenia oświadczenia o rozmowach między Wiedemannem, adiutantem Hitlera, a członkami Rządu premier Chamberlain dał następującą pisemną odpowiedź.

„W ciągu niedawnej swojej wizyty w Londynie kpt. Widmann nie był przygotowany do omówienia żadnych specjalnych spraw politycznych, lecz rozmowa umożliwiła mu dzięki jego kontaktom z autorytatywnymi kołami w Berlinie ponowić zapewnienia, dane już poprzednio przez Rząd niemiecki, co do pragnienia tego Rządu osiągnięcia pokojowego załatwienia kwestii spornych“.

W objęciach czarnej śmierci

Późnym wieczorem odkopano na kopalni „Walenty-Wawel“ (Śl.) zwłoki drugiego przysypanego górnika, Ryszarda Pierończyka, który osierocił żonę i dwoje dzieci. Pod zwałami węgla znajdują się jeszcze zwłoki ostatniej ofiary katastrofy Edwarda Boćki.

**

Również zakończono akcję ratowniczą w podziemiach kopalni hr. Renard w Sosnowcu, gdzie, jak wiadomo, zostało przysypanych 6 robotników. Z pod zwałów węgla wydobyto wczoraj rano ostatnią ofiarę katastrofy, zwłoki górnika Niewiadomskiego. W katastrofie na kopalni hr. Renard zginęło 3-ch górników, a 3-ch doznało ciężkich obrażeń.

Zbutwiała lina

powodem śmierci robotnika

W Warszawie ok. g. 18-ej w domu Nr. 44, przy ul. Zamenhofa wydarzył się tragiczny wypadek.

Dom ten jest obecnie remontowany od strony podwórza. W pewnej chwili, gdy murarz Józef Lejdin, lat 42, zam. przy ul. Opalińskiej Nr. 5, stojąc na rusztowaniu na IV-tym piętrze wyprawiał ścianę, pękła lina i rusztowanie runęło wraz z robotnikiem w dół.

Koledzy Lejdina, którzy ubierali się na podwórzu po skończonej pracy, rzucili się na ratunek. Wezwano Pogotowie Ratunkowe, którego lekarz stwierdził zgon Lejdina, wskutek pęknięcia podstawy czaszki. O tragicznym wypadku powiadomiono policję, która wszczęła dochodzenie.

Jak ustalono, lina pękła, ponieważ była zbutwiała. Na kilka minut przed wypadkiem z rusztowania zeszło 2-ch robotników, którzy niewątpliwie również ponieśliby śmierć.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

„Niezależna Bratnia Pomoc“

Senat U. J. K. we Lwowie zalegalizował nową organizację pod nazwą „Niezależna Bratnia Pomoc U. J. K.“. Członkowie nowego związku, których jest około 300, rekrutują się z pośród młodzieży socjalistycznej, ludowej i demokratycznej.

W tym miejscu-stop!

Byłem pewny, że prędzej lub później do tego właśnie dojdzie. Manewrowano wszak zgoła podobnie, prawie tąk samo, w latach 1912 — 1914. Farbę puścił, mówiąc językiem myśliwskim, pierwszy „Głos Narodu" w artykule wstępnym z dnia 22 lipca:

„pepinierą (wylęgarnią? — uwaga moja) masonerji w Polsce był t. zw. niepodległościowy ruch.. Tak więc dyskusja nad „rewelacjami" prof. Kozłowskiego przyniosła już pewne owoce. Natrafiliśmy na ślad, który nas prowadzi do gniazda masonerji. [illegible] je wyżej..."

***

Traktowaliśmy dotychczas i „rewelacje" p. senatora Kozłowskiego i róg obfitości pos. Budzyńskiego, z którego to rogu sypią się — niby grzyby po deszczu — interpelacje antymasońskie — raczej na wesoło. Skoro wszakże na scenę wkracza pierwsza, delikatniutka narazie, próba, by przedstawić WALKĘ O NIEPODLEGŁOŚĆ („TAK ZWANY" ruch niepodległościowy), jako „robotę masońską" — to lepiej powiedzieć zgóry, spokojnie a poważnie:

STOP! OSTROŻNIEJ NA ZAKRĘTACH!

Nikt mnie, jako żywo, nie oskarżał nigdy o przynależność do masonerji. Więc nie reprezentuję „dzieci wdowy", nawet — śmiem przypuszczać — w świadlej opinji „Głosu Narodu". Niemniej dla każdego z nas, którzyśmy mieli zaszczyt brania udziału w „tak zwanym" (?) ruchu niepodległościowym (na jakimkolwiekbądź stanowisku), — ten ruch, jego dzieje i jego ofiarność, znaczona tysiącami i tysiącami istnień ludzi, najlepszych w Ojczyźnie, — to sprawa, która nie nadaje się ani trochę do Waszych tam bzdurstw „antymasońskich". Rozgrywki personalne róbcie sobie na innym terenie...

Ruch niepodległościowy był RUCHEM KONSPIRACYJNYM... No, oczywiście! Jakżeście chcieli inaczej.. Ruch niepodległościowy nie pławił się w łasce żadnego z trzech cesarzy.... Nawet w Krakowie był konspiracją aż do października r. 1918. Inaczej być nie mogło.

Niech „Głos Narodu" weźmie łaskawie tych kilka słów pod uwagę i zaniecha powtarzania w r. 1938 „chwytu", którego użył — BEZ POWODZENIA — obóz „narodowy" w latach 1912—1914.

Wtedy z kawału nic nie wyszło. Teraz ze STAREGO kawału wyjdzie jeszcze mniej.

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

„Krucjata" p. Franco

w oświetleniu katolickich pisarzy

Znakomity pisarz francuski, członek Akademii — François Mauriac potępił niedawno w t[illegible]kich oto słowach bestjalstwa mordy, dokonywane na ludności hiszpańskiej przez włosko - [illegible]mieckich lotników gen. Franco: „Obojętność pewnej części społeczeństwa w stosunku do zbrodni, popełnianych w imię wojny totalnej, stanowi **współudział**, który zasługuje, być może, na karę śmierci...". Mauriac należy, jak wiadomo do grupy **katolickich** pisarzy Francji i jest wśród nich jedną z najbardziej wybitnych indywidualności; świetny powieściopisarz i utalentowany publicysta cieszy się zupełnem zaufaniem wysokich sfer kościelnych, uczestniczy w urządzanych przez nie [illegible]prezach, pisuje w wydawnictwach redagowanych przez osoby duchowne i t. p. Opinja Mauriac'a o zbrodniach piratów powietrznych nie jest jedynym osądem tego pisarza w stosunku do okrucieństw i nikczemności, popełnianych przez żołdactwo Targowicy hiszpańskiej.

Ostatnio napisał Mauriac przedmowę do wydanej w języku francuskim książki Montserrata p. t. „Le drame d'un peuple incompris" („Dramat niezrozumianego narodu"). Treścią książki są losy wojen w kraju hiszpańskich Basków, którzy w chwili obecnej jęczą pod okutą stopą włoskich i niemieckich okupantów. W przedmowie do tej wstrząsającej, krwią i cierpieniem wezbranej książki pisze m. in.: „Bezpośrednio po wybuch rebelii **chrystjanizm** baskijski był przez powstańców uznany za **wroga**. Nie dano mu wyboru: wpędzono go w wojnę i od pierwszych jej dni ma swych męczenników — męczenników księży. Tysiące Basków oddano na łup łotników włoskich i niemieckich, którzy z zimną krwią **mordowali** ludzi w myśl rozkazów katolickiego szefa „świętej armii...". Ileż lat, ileż stuleci czekać będzie musiał kościół hiszpański, by wspomnienie tego się zatarło?! Bo dzieci kobiet, pomordowanych w Guernice, Durango, Barcelonie i wielu innych miejscowościach Hiszpanii długo jeszcze utożsamiać mogą sprawę Ukrzyżowanego ze sprawą gen. Franco...".

Ku chwale Francji i jej kultury stwierdzić trzeba, że wypowiedzi Mauriac'a w sprawie zbrodni hiszpańskich nie są w środowisku francuskich pisarzy katolickich — wyjątkiem. Przeciw mordowaniu kobiet i dzieci, przeciw tyranii faszystowskich łotrów protestowali **Maritain** i inni, śmiało podnosząc głos w obronie zasad ludzkich [illegible] chrześcijańskich. Do rzędu tych prawych i bezkompromisowych pisarzy francuskich, którzy wiary religijnej nie oddają w służbę kapitalistycznego przywileju, należy również Georges (Żorż) Bernanos, autor „Pod słońcem szatana" i wielu innych, tłumaczonych i na język polski powieści. Bernanos, który pierwszą fazę hiszpańskiej wojny domowej obserwował na Majorce, wydał obecnie książkę, demaskującą w sposób śmiały i bezwzględny zarówno polityczne cele „krucjaty" p. Franco, jak i niesłychane zbrodnie, przez żołdaków jego pod płaszczykiem „obrony chrześcijaństwa" dokonywane. Książkę Bernanosa, zatytułowaną „Les grandes cimetières sous lune" („Cmentarzysko w świetle księżyca") omawia w „Wiad. Literackich" p. Quidam, podkreślając przede wszystkiem szczery i głęboki katolicyzm autora, katolicyzm będący dlań „najważniejszą kluczową zasadą życia". Posłuchajmy teraz, co widział Bernanos na Majorce, po zagarnięciu władzy przez bandy faszystowskie. „Katolika w Bernanosie — pisze wymieniony sprawozdawca — rządy gen. Franco na Balearach co krok boleśnie raniły. Raniły lekceważeniem życia ludzkiego, popełnianem na zimno okrucieństwem. Na niewielkiej Majorce, którą można w dwie godziny bez trudu objechać samochodem, powstańcy **porozstrzeliwali** w ciągu siedmiu miesięcy — bez żadnych prób buntu ze strony ludności — **około trzech tysięcy ludzi**. Książka pełna opowiadań o nocnych egzekucjach, o więźniach powypuszczanych z wielkimi formalnościami z więzień, których trupy można było następnego ranka znaleźć przy pobliskiej drodze, o **jeńcach oblewanych gazoliną i następnie podpalanych, o dobijaniu rannych w zdobytym szpitalu**, o starych kobietach wychłostanych przez bandę uzbrojonych wyrostków".

A teraz o politycznych celach tej „krucjaty", sławionej jak świat długi i szeroki przez agentów najmitów faszyzmu. Przecież generałowie, przywódcy powstania — przypomina Bernanos — to **byli masoni**. Katolickie masy zgrupowane były przed powstaniem w programowo republikańskiej demokratycznej „Akcji Ludowej" Gil Roblesa. Zaś falangiści, których Bernanos znał przed wybuchem rebelii łączyli swe faszystowskie „ideały" z... antyklerykalizmem: Kiedy w lipcu 1936 r. — opowiada Bernanos — umarł jeden z wybitnych falangistów, biskup z Majorki zabronił duchowieństwu brać udział w jego pogrzebie. Szczególny sojusz dokonał się później, ale jak — tego Bernanos pojąć nie może. „We wszystkich okropnościach, których był świadkiem na Majorce, najbardziej przerażało go nie tylko **potworne rozpętanie bestji ludzkiej, ale i fakt, że kościół w Hiszpanii okazał się tak wobec tej bestji bezsilny, że — co gorsza — tak lekko zgodził się na paktowanie z nią i kompromisy**...

Oto jasny i uczciwy głos **katolickiego** — powtarzamy — pisarza, który nie zawahał się dać świadectwa prawdzie, który rzeczy nazywa imieniem właściwem. Jakże daleko stanowisko Mauriaców, Maritainów i Bernanosów odbiega od stanowiska katolickich rzekomo pisarzy niektórych innych krajów. Tych krajów, gdzie pomiędzy katolicyzmem, a sprawą koncernów bronioną przez gen. Franco stawia się—Bóg wie dlaczego — znak równania, gdzie „katolicy" z nazwy, bo nie z czynów ducha redagują odezwy „hołdownicze dla szefa osobliwej „krucjaty", wygłaszają „na cześć" jego pochwalne referaty, zakupują nawet nabożeństwa na intencję „obrońcy chrześcijaństwa" o rękach po łokcie w krwi niewinnych ofiar unurzanych!.. O, jakże daleko jesteśmy od — Europy!..

BD.

Przegląd prasy

HISZPANIA.

„Czarno na białem", tygodnik demokratyczny, poświęcił ostatni swój numer sprawie Hiszpanii, w drugą rocznicę wybuchu wojny domowej.

„Czarno na białem" z całą słusznością pisze:

Hiszpania republikańska bije się nie tylko z Hiszpanią faszystowską, ale również i ze sprzymierzonym z nią obcym najeźdźcą, który przybył, aby okupować ziemię hiszpańską. Wojna domowa między Hiszpanami, toczona początkowo tylko o ustrój wewnętrzny kraju, przeistacza się w wojnę z obcym okupantem, gdzie w grę wchodzi już nie tylko ustrój, ale i sam niepodległy byt kraju.

„Czarno na białem" kończy swój ciekawy artykuł, w którym cytuje ustępy ze wspaniałego przemówienia Prezydenta Azanij z dn. 21 stycznia — słowami:

Wojna hiszpańska bynajmniej jeszcze nie skończona. Nadal płynie krew udręczonego i bohaterskiego ludu hiszpańskiego.

Ale sam fakt, że walka jeszcze trwa, że lud hiszpański stawia [illegible] dal zaciekły opór, jest największym cudem, jaki znają dzieje polityczne świata.

Ten cud mógł wykrzesać z siebie tylko *Naród*. Nieprzygowany, [illegible] jennego, bez kadr wojskowych — porwał bohatersko karabin i w [illegible] bronie Wolności [illegible] 2 lata nie wypuszcza go już z ręki. A pomimo doraźnych zwycięstw rokoszan, ostateczny wynik walki nie jest jeszcze wcale prze[illegible]

PŁOTY.

Zagadnienie malowania płotów wysunęło się na ostatniej sesji parlamentarnej na czoło nieomal wszystkich zagadnień, interesujących pp. posłów. Trzeba przyznać, że prasa wileńska ma dla tego problemu słuszną ocenę. Płoty — to dywersja, to odwrócenie uwagi od istotnych zagadnień, to — jak powiada nawet konserwatywne „Słowo" — bazowanie na fikcji.

„Słowo" pisze:

Bo jeżeli chodzi naprzykład o nasze tereny, to ujemnym jest nie tylko efekt moralny i materialny przymusowego bielenia chat i płotów, ale również nie estetyczny i nie porządkowy. Nie upiększa to wsi, a ją obrzydza, poprostu karykaturuje jej wiejskie cechy estetyczne. W tym wypadku antyregionalna fikcja unifikacji państwa wywołuje nie tylko sprzeczne z interesem tego państwa wrogie odruchy ludności, ale jest poprostu— brzydką, nie estetyczną.

A demokratyczny „Kurier Powszechny" odsłania misterne kulisy „zagadnienia płotowego", które ma odwrócić uwagę społeczeństwa od aktualnych zagadnień.

Mentorzy premiera, nie szczędzący mu słusznych i niezasłużonych wypomnień i przygan, nie rzadko przechodzący do tonu wyrozumiałej wyższości, ani się spostrzegli, jak znaleźli się w kręgu, narzuconym przez premiera. Nadawcze stacje bojowego opozycjonizmu, pióra zaostrzone do walki (papierowej) z bezprogramowością, polityką społeczną, gospodarczą, narodowościową, zagraniczną — utknęły na prymitywnej i niepoważnej sprawie murów, płotów i opłotków. W tych warunkach, mimo wstrzymania mocy szeroko znanego okólnika, trudno za zwycięską uznać t. zw. opinję publiczną, reprezentowaną przez prasę. *Złapał kozak tatarzyna, a tatarzyn za łeb trzyma*, tak raczej należy powiedzieć o dotychczasowym stanie rozgrywki. Nie, *le brave generale* w żadnym razie nie jest dotąd stroną przegrywającą. Podobnie kura nie potrafi wyjść z kręgu, zakreślonego jej kredą. Podobnie w polu, ogrodzonym płotem okólnika, minister spraw wewnętrznych zdołał ogrodzić i zamknąć na dobrą chwilkę najwyższą uwagę wszystkich malkontentów. Świadczy to ujemnie o ich dynamice, dowodzi degryngolady naszego życia politycznego.

S-EK.

„Każdy kij ma wszak dwa końce"...

Słuszność głęboką tego tonącego w pomroce wieków polskiego przysłowia postanowiła zaprodukować polskiej opinii publicznej redakcja czasopisma „Krak", nie podejrzewana, jak dotąd, przez nikogo o związki z masonerią.

„Krak" oświadcza mniej - więcej tak:

istnieją w Polsce TAJNE zakony; jest ich ogółem aż 21; członkowie tych zakonów odbywają nowicjat w Rzymie, poczem „wchodzą w życie świeckie", zajmują „wysokie stanowiska" i poprostu KIERUJĄ Z UKRYCIA „kształtowaniem się naszego życia narodowego".

„Krak" też wymienia nazwiska: p. prof. St. Grabski, p. szef „Lewiatana" Andrzej Wierzbicki, p. prof. St. Dąbrowski, p. prof. Glaser, dr. Andrzej Niesiołowski...

Mała rzecz!...

A zatem my — biedni „zwyczajni" Polacy — mamy z jednej strony na „stanowiskach kierowniczych" — MASONÓW, z drugiej strony — TAJNE ZAKONY, [illegible] i — pośrodku — (opowiadają o tym od paruset lat)—„ŚWIECKICH JEZUITÓW". Wystarczy, jak mawiał Kipling, „na biednego, jednego, małego słonia..."

***

Dlaczego prasa t. zw. katolicka traktuje „rewelacje" redakcji „Kraka" z ironią bądź pobłażliwą, bądź mocno zirytowaną? Dlaczego p. Sadkowski (autor „rewelacyj" z „Kraka") ma być gorszy od p. Kozłowskiego, autora „rewelacyj" z „Polityki"?

Albo tak, albo tak!

Albo NA SERIO, albo na WESOŁO.

Redakcja „Czasu" powinna teraz zażądał, by pp. Grabski, Dąbrowski, Niesiołowski i Wierzbicki wytoczyli redakcji „Kraka" sprawę sądową, a Rząd winien wszcząć śledztwo co do „kształtowania się naszego życia narodowego" poprzez TAJNE zakony.

Czekamy lojalnie na interpelacje p. pos. Budzyńskiego.

ARCHIWISTA.

Kolej Transirańska

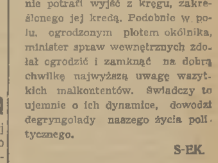
Połączenie morza Kaspijskiego z zatoką Perską

Plan przeprowadzenia kolei przez Persję i połączenia morza Kaspijskiego z zatoką Perską, opracowano w 1907 roku, a więc przed z górą 30 laty, ale w Persji rywalizowały wówczas z sobą wpływy rosyjskie i angielskie: jakkolwiek Rosja i Anglja z różnych wychodziły przesłanek, oba te mocarstwa nie godziły się ze względów strategicznych na budowę kolei.

Dopiero teraz, gdy Persja, a właściwie Iran, otrząsnął się z pod obcych wpływów, mógł młody szach przystąpić do realizacji starego planu budowy kolei.

Dziś budowa linii kolei transirańskiej jest na ukończeniu. Budowa kosztowała 28 milionów funtów, a długość kolei wynosi 800 mil. ang. Przeprowadzenie tej linii wymaga to wielu kunsztownych budowli, gdyż miejscami tor wznosi się na 7000 stóp nad poziomem morza. Droga zaczyna się od małego portu Bender - Szapura nad zatoką Perską, portu dotąd mało komu znanego, który jednak wkrótce stanie się jednym z ważniejszych punktów przeładunkowych na Bliskim Wschodzie. Kończy się zaś kolej w Astrabad nad południowo-wschodnim brzegiem morza Kaspijskiego.

Znamienne jest, że kolej po za Teheranem nie przechodzi przez żadne z miast perskich, jak Ispahan, lub Sziraz, zostawiając je daleko na boku. To stawia pod znakiem zapytania znaczenie gospodarcze nowej magistrali kolejowej, o ile nie brać pod uwagę, że Reza-Szach planuje wielkie projekty osadnictwa wzdłuż linii kolejowej.

Propaganda hitlerowska

wśród ociemniałych

Propaganda hitlerowska spostrzegła się, że ociemniali nie mogą korzystać ze światła nowej nauki, nowego objawienia, i oto w Berlinie wydrukowano kilka książek dla ociemniałych drukiem t. zw. brailowskim.

Książki te propagują faszyzm, rasizm, a przede wszystkiem szczują przeciw Żydom, marksistom itd.

Książki te rozesłano ociemniałym inwalidom wojennym, nie wyłączając Żydów, którzy utracili wzrok w wojnie światowej, walcząc za niemiecką ojczyznę...

Po co jeździł Forster

do Londynu?

Organ Partji Pracy „Daily Herald" z czwartku donosi, iż „gauleiter" gdański Forster, pomimo zapewnienia ambasady niemieckiej w Londynie, iż już opuścił Londyn, bawi jeszcze w stolicy nad Tamizą.

Jego pobyt w Londynie — jak zapewnia rzeczony dziennik — ma na celu wysondowanie angielskiej opinji, czy Anglji zależy w dalszym ciągu na zachowaniu dotychczasowej konstytucji gdańskiej.

Dalej pisze dziennik Partji Pracy, że przyjazd Forstera do Londynu łączy się z pogłoskami, jakie pojawiły się w prasie o zamierzonym w Gdańsku zamachu stanu, który miałby na celu przyłączenie Gdańska do Niemiec.

Forster prowadził w Londynie rozmowy z kilkoma wyższymi urzędnikami M. S. Z., chociaż jako wyższy funkcjonarjusz partyjny (gauleiter) nie ma żadnego stanowiska dyplomatycznego. „Daily Herald" porównywa wizytę Forstera w Londynie z niedawną wizytą Henleina w tymże mieście.

Rezerwaty uratowały

Indian przed degeneracją

Biuro do spraw Indian amerykańskich w Waszyngtonie komunikuje, iż liczba Indian w Stanach Zjednoczonych Am. Płn. od 1900 roku wzrosła z 270 tys. do 340 tys.

Jest to pierwszy od XVI wieku, kiedy to europejczycy zaczęli osiedlać się w Ameryce, wypadek, że liczba czerwonoskórych wykazuje wzrost. Za czasów Kolumba oszacowano liczbę Indian na 850 tys. Wojny z białymi, walki pomiędzy poszczególnymi szczepami, a także niszczące działanie na tych pierwotnych ludzi „ognistej wody", którą biali „cywilizowali" Indian, dziesiątkowały tę ludność.

Dopiero w ostatnich dziesiątkach lat, kiedy udało się koczujących Indian osadzić na roli w wydzielonych im rezerwatach, prastara rasa nie degeneruje się, a przeciwnie nabiera nowych sił żywotnych.

WYMOWNE CYFRY BILANSU K. K. O. m. stoł. Warszawy

Opublikowany ostatnio bilans Komunalnej Kasy Oszczędności m. st Warszawy za I-sze półrocze b. r. daje ciekawą ilustrację działalności i rozwoju tej Instytucji.

Porównując sumy wkładów oszczędnościowych tego bilansu z bilansem na dzień 31.XII 1937 r. widzimy poważny ich wzrost o sumę blisko 10.000.000 złotych.

Cyfry strony czynnej omawianego bilansu wykazują znaczny rozwój akcji kredytowej, szczególnie w dziale kredytów hipotecznych, które wzrosły w porównaniu z końcem r. ub. o 3,5 milionów złotych oraz charakterystyczny dla działalności Kasy wzrost pożyczek udzielonych drobnemu i średniemu przemysłowi i kupiectwu o przeszło 90%.

Chcesz dobrze spędzić urlop?
wyjedź na kolonie „Przyjaciół Przyrody"

(ROB. TOW. TURYSTYCZNE)

w Grzegorzowicach, Józefowie n. Pilicą, Obłaźcu k. Wisły, Rafajłowej i Zakopanem. Zniżki kolejowe od 50% do 66%.

Cena pobytu za okazaniem leg. członkowskiej od 1.80 zł. do 3,30 dziennie.

Informacje w Oddziałach RTT
Warszawa-Śródmieście, Nowy Świat 38 przy Zw. Drukarzy, tel. 248-42.
Warszawa - Żoliborz, Krasińskiego 10 m. 81, tel. 12-79-61.
Łódź — Południowa 28.
Katowice — Powstańców 2.

Przyczyny włoskich i niemieckich alarmów wojennych:

Hiszpania i Czechosłowacja

W przedmowie do uchwał Wielkiej Rady Faszystowskiej, wydanych przeciągu piętnastu lat, wyraził Mussolini pogląd, że zwycięstwo generała Franco — mimo francusko - rosyjskiej pomocy — jest zdarzeniem olbrzymiego historycznego znaczenia. Po raz pierwszy wystąpiły czarne koszule na polu międzynarodowym przeciw siłom bolszewickim i siłom „nieśmiertelnych zasad" (wielkiej rewolucji francuskiej). **Jest to pierwsze zdarzenie między dwiema rewolucjami ubiegłych stuleci a naszą (faszystowską) rewolucją.** Nie wiemy, czy to zderzenie może się jutro rozszerzyć na Europę i na świat cały. Ale wiemy, że **faszyzm nie obawia się walki, która musi rozstrzygnąć o losie kontynentów.**

Mussolini, który przez długie lata przedstawiał faszyzm jako czysto wewnętrzną sprawę Włoch i jako ideologię, nie kierowaną motywami ekspansji w innych krajach odsłonił po raz pierwszy swe właściwe oblicze lub co najmniej zmienił taktykę. Atak na Francję spotkał się jednak z należytą odprawą, zwłaszcza ze strony prasy prawicowej.

W chwili gdy Mussolini — pisał „Journal des Debats" — orientuje politykę włoską w duchu walk ideologicznych, które zniszczyłyby cywilizację, toczą się w Rzymie nowe ataki przeciw Francji, którą czyni się odpowiedzialną za trudności między Londynem a Rzymem. Jak zgadza się to aż nadto **przejrzysta próba poróżnienia Londynu i Paryża** z ideologiczną polityką, która w konsekwencji jest skierowana przeciw obu liberalnym mocarstwom zachodnim?

Wszystkie mowy i artykuły Mussoliniego — przypomniała „Epoque" — zdradzają od pewnego **czasu tendencję stworzenia niebezpiecznej psychozy.. Japonia prze na Azję, Niemcy na Europę, a Włochy ku afrykańskiemu wybrzeżu Morza Śródziemnego.**

Ponieważ Mussolini może swe marzenia — przestrzegał „Ordre" — spełnić tylko na koszt Francji i Anglii, to jego sojusz z Niemcami jest logicznym następstwem **jego awanturniczej polityki.** Naturalnie że Hitler go oszuka, ale potrzebuje on pomocy Hitlera dla przedłużenia swej dyktatury.

Głosy te są znamienne, ponieważ w okresie premierostwa Leona Bluma właśnie ze strony prawicowej oskarżano ówczesny Rząd „Frontu Ludowego", że ze względów ideologicznych i wewnętrznopolitycznych unika porozumienia z faszystowskimi Włochami. Tym większe jest obecnie rozczarowanie po stronie prawicy francuskiej. Półurzędowy „Temps" zaś najlepiej wyjaśnił, skąd pochodzą gniewy Mussoliniego: **Włoska dyplomacja pomyliła się po prostu w swych obliczeniach co do końca hiszpańskiej wojny domowej.** Okazało się, że opór republikańskiej Hiszpanii może trwać jeszcze przez miesiące i że pozbawia on Włochy korzyści, których oczekują od umowy angielsko - włoskiej, a mianowicie uznania podboju Abisynii, bezpieczeństwa na morzu Śródziemnym i ułatwienia dla swej ogólnej polityki, doznającej trudności na wewnątrz i na zewnątrz.

W ostatnich tygodniach występuje prasa niemiecka z oskarżeniami, **jakoby niektóre wpływowe koła francuskie parły do wojny z Niemcami.** Były te oskarżenia wytaczane zwłaszcza przeciw ministrom, którzy, jak Paul Reynaud i Georges Mandel (przyjaciel Clemenceau), są znani, jako zwolennicy wojskowej współpracy z Rosją sowiecką. Ostatnio skorzystała prasa hitlerowska z artykułu, napisanego przez b. ministra lotnictwa, Pierre Cota, w „News Chronicle", żeby wręcz zarzucić, iż szykuje się przeciw Niemcom wojna prewencyjna.

Tymczasem ani śladu tych zamysłów znaleźć nie można we wspomnianym artykule. „Pierre Cot—pisała „Koelnische Zeitung" — **ujął w ten sposób cel swego artykułu,** że chciał wskazać **na wagę polskiego i rosyjsko - sowieckiego czynnika.** Duże robi się wysiłki, żeby oddzielić Mussoliniego od Hitlera. **Gdyby się zrobiło również wielkie wysiłki dla wojskowego zbliżenia między demokracjami, Polską i Rosją sowiecką, to dałoby to ze stanowiska wojskowego lepsze wyniki".**

Otóż wystarczy wskazać na geograficzno - militarne znaczenie Czechosłowacji i na przewagę czynników wymienionych wyżej, nad Niemcami, żeby propaganda niemiecka zaczęła alarmować, że przygotowuje się przeciw „Trzeciej" Rzeszy wojna prewencyjna. „Pierre Cot — wywodziła dalej „Koelnische Zeitung" — który widocznie pragnąłby rozpętać wojnę europejską i który tym bardziej ją zaleca, ponieważ uważa, iż szansa wygrania jest po stronie demokracji, **zmierza do innego jeszcze celu, a mianowicie do wzmocnienia rządu czechosłowackiego** wobec żądań grup narodowych o zabezpieczenie swych możliwości życiowych".

Czyli po prostu prasa niemiecka alarmuje, iż Niemcom grozi wojna prewencyjna, a w gruncie rzeczy z góry pragnie z siebie zrzucić **odpowiedzialność za naprężenie, które „Trzecia" Rzesza będzie wytwarzać w okresie rokowań sudecko-niemieckich z Rządem czechosłowackim o statut mniejszościowy.** Podobnie, jak Mussolini, grozi wojną ideologiczną, celem wymuszenia nowych ustępstw politycznych dla siebie w Hiszpanii, tak Niemcy malują na ścianie diabła przygotowywanej przeciw nim wojny prewencyjnej, w nadziei, że **odstraszą pokojowe rządy zachodnich mocarstw od obrony Czechosłowacji przed presją sudecką i berlińską.**

Premier francuski Daladier z dużą zręcznością w niwecz obrócił tę grę niemiecką, biorąc za słowo kanclerza Hitlera, który powoływał się na swą pokojowość w sprawie zagadnienia Czechosłowacji. Stwierdził, że **nigdy nie wierzył i wierzyć nie będzie w fatalizm wojny.** Dodał jednak, że zobowiązania francuskie wobec Czechosłowacji są święte. Rząd francuski ożywiony jest dwojakim pragnieniem: żeby nie był zmuszony do wykonania zaciągniętych zobowiązań i **żeby nigdy nie zaprzeczył swemu słowu, gdyby nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności nadzieja pokoju miała być zawiedziona.**

Pamiętamy te czasy, kiedy **faszyzm i hitleryzm stwarzał bezkarnie w polityce zagranicznej fakty dokonane, wyzyskując przywiązanie do pokoju i poczucia odpowiedzialności mocarstw zachodnich za losy Europy.** Zdaje się jednak, że czasy te minęły bezpowrotnie i **że włosko - niemieckie alarmy wojenne nie potrafią osłabić determinacji mocarstw zachodnich.** Nic bowiem bardziej nie podkopuje prestiżu (znaczenia) wielkich mocarstw, jak słabość wobec szantażu.

BENEDYKT ELMER.

Posiedzenie plenarne Sejmu

Podatek od mąki. Mowa min. Poniatowskiego. Jeszcze „masoni"

Czwartkowe posiedzenie Sejmu poświęcone było rozpatrzeniu ustawy o środkach finansowych na uregulowanie cen artykułów rolniczych oraz poprawek uchwalonych przez Senat do szeregu ustaw, pom. in. do ustaw samorządowych.

ZMIANY SENATU.

Zmiany uchwalone przez Senat w ustawie o Akademii Wychowania Fizycznego częściowo Sejm przyjął, a częściowo odrzucił, pom. in. odrzucił zmianę tytułu przez dodanie przymiotnika „Wojskowa" Akademia Wychowania Fizycznego.

W ustawie o samorządzie m. Warszawy Senat porobił 27 poprawek, z których większość były to poprawki redakcyjne.

Komisja sejmowa odrzuciła 3 poprawki senackie, z których zasadnicze znaczenie miała poprawka, zwężająca uprawnienia rad dzielnicowych

Natomiast zarówno komisja sejmowa, jak i Sejm podzieliły opinię Senatu co do ustalenia wysokości opłaty za świadczenia miejskie, o których decydować będzie magistrat, a nie rada miejska.

Co się tyczy poprawek senackich do pozostałych dwuch samorządowych ustaw, to Sejm je przyjął. Miały one przeważnie charakter kodyfikacyjny lub redakcyjny.

FINANSE KOMUNALNE.

W ustawie o finansach komunalnych Sejm przyjął jedną zasadniczą poprawkę Senatu, która rozszerza prawo pobierania opłat za nadmierne zużycie dróg również na miasta wydzielone.

Kształowanie cen produktów rolnych

Ustawę, która spowodowała przedłużenie sesji nadzwyczajnej Sejmu, referował pos. *Sobczyk*, który pom. in. podniósł, że przyrost ludności jest szybszy, aniżeli przyrost produkcji rolnej. Stwierdzono dalej, że istniejące stale nadwyżki wywozowe, są przede wszystkim wynikiem niedojadania wsi. To nakazuje nam staranie o podniesienie produkcji. Gdyby przypuścić na chwilę, że każde gospodarstwo wiejskie, ludzie i zwierzęta, spożywałoby tylko o 1 kg. ziarna dziennie więcej, to otrzymalibyśmy zwiększenie spożycia mniej więcej o 14½ mil. q., to znaczy więcej, aniżeli kiedykolwiek wynosiły nadwyżki eksportowe. Statystyka uczy, że w okresie 1933 — 1937 produkcja nasza wzrosła zaledwie o 2 proc. w porównaniu z poprzednim okresem, gdy tymczasem przyrost ludności wyniósł 7 proc. W rezultacie przypada n 1 mieszkańca w tym drugim okresie o 16 kg. zboża mniej niż w pierwszym. Jodnym środkiem zwiększenia produkcji jest intensyfikacja naszego rolnictwa. Ale nie może to nastąpić bez zapewnienia opłacalności. Chodzi nie o bogacenie się rolnika, lecz o zabezpieczenie istotnych interesów całego kraju.

Dalej referent podaje cyfry spodziewanego dochodu z tego źródła, który określa na 30 milionów zł. Jest to już duża suma, która obok innych środków może wybitnie przyczynić się do podtrzymania cen krajowych zboża.

MOWA MIN. PONIATOWSKIEGO.

W dyskusji nad projektem ustawy o podtrzymaniu cen zboża zabrał głos min. *Poniatowski*, który na wstępie wskazał, że *statystyka, dotycząca uprawy rolnej oraz produkcji zboża jest niekompletna. Konsumcja zboża wzrasta.* Mimo to należy się liczyć z możliwością stałego eksportowania nadwyżek. Rząd w ciągu ostatnich lat czynił wiele dla podtrzymania cen, asygnując w ciągu 4 lat 230 milj. zł. na podtrzymanie cen zboża oraz 70 milj. zł. na podtrzymanie cen produkcji hodowlanej zwierzęcej. Należy stwierdzić jednocześnie, że w ciągu ostatnich trzech lat wzrósł eksport produkcji hodowlanej zwierzęcej.

P. minister Poniatowski powołuje się w dalszym ciągu na oświadczenie wicepremiera Kwiatkowskiego, złożone na komisji i, opowiadając się za poprawkami zgłoszonymi przez referenta, prosi o przyjęcie ustawy.

DYSKUSJA.

Nad projektowaną ustawą wywiązała się długotrwała dyskusja, w której zwalczali się wzajemnie obrońcy ludności miejskiej z obrońcami wsi.

Panom posłom zdawało się, że odkrywają nowe światy, a tymczasem, gdyby zajrzeć do stenogramów 1919 r., 1922, 1924 i 1925 roku, to znaleźlibyśmy te same argumenty, a nawet lepsze, które jednak żadnej ze stron nie przekonały. Wieś zawsze twierdziła, że od jej dobrobytu zależy dobrobyt miasta, miasto natomiast zawsze uważało i nadal uważa się za głównego konsumenta produktów rolnych i że dobrobyt ludności miejskiej stanowi o dobrobycie wsi.

Niektórzy mówcy wyrażali obawy, czy wyjęcie z pod opłaty mąki i kaszy przeznaczonej do własnej konsumcji producenta oraz do wywozu zagranicę, nie stworzy możliwości dla szmuglu.

Trzech mówców wypowiedziało się za zupełnym odrzuceniem ustawy.

Pom. in. pos. *Waszkiewicz* oświadczył:

„P. Wicepremier powiedział, że daj Boże, aby ta ustawa nie weszła w życie. Święte słowa i daj Boże, żeby się sprawdziły, ale na wszelki wypadek będę głosował przeciw ustawie".

Całość ustawy przyjęto w drugim i trzecim czytaniu. Poprawki i wnioski mniejszości odrzucono.

INTERPELACJE MASOŃSKIE.

Wczoraj zgłoszono do laski marszałkowskiej szereg interpelacji antymasońskich. Sam pos. Budzyński, „pogromca masonerii", zgłosił aż dwie.

Natomiast pos. ks. Downar zgłosił interpelację w sprawie naprawdę palącej, t. j. braku miejsc w państwowych gimnazjach ogólnokształcących.

Interpelant zapytuje p. ministra W. R. i O. P., czy nie uważa za możliwe otworzenie w roku szkolnym 1938/9 równoległych oddziałów 1-ej klasy w gimnazjach państwowych ogólnokształcących.

Wypadł z samolotu

Pilot poleciał dalej

Mieszkańcy wsi Sasy, gmina Irena, pow. Dęblin, byli świadkami niezwykłego wypadku. Z szybującego nad wsią samolotu wypadł człowiek, który poniósł śmierć na miejscu. Ze znalezionych dokumentów przy tragicznie zmarłym, okazało się, że jest to Władysław Oleksik. Miejsca zamieszkania na razie nie ustalono.

Wypadku pilot nie zauważył i poszybował dalej. Obecnie prowadzone jest dochodzenie, w celu ustalenia do kogo awionetka należy.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

LEKKOATLETYKA

NOJI STARTUJE Z KUSOCIŃSKIM NA 5 KLM.

Na lekkoatletycznych mistrzostwach Polski w nadchodzącą sobotę i niedzielę dojdzie jednak do sensacyjnego pojedynku na 5 klm. między Nojim i Kusocińskim. Noji mianowicie zdecydował się jednak stanąć do tego spotkania, które będzie najciekawszym punktem mistrzostw. Bieg 5 klm. rozegrany będzie w drugi dzień mistrzostw w niedzielę.

Wpłynęło również zgłoszenie Kucharskiego do biegu 800 mtr. które za zgodą PZLA zostało przez organizatorów przyjęte. W ten sposób na starcie znajdę się naprawdę wszyscy najlepsi.

Organizatorzy zawodów zorganizowali na dworcu głównym punkt informacyjny, który kierować będzie zawodników zamiejscowych do ich kwarte. Zjazdu zawodników z po za Warszawy należy się spodziewać w ciągu dnia dzisiejszego.

POLACY NA LIŚCIE NAJLEPSZYCH LEKKOATLETÓW

Na liście najlepszych lekkoatletów znaleźli się obecnie z Polaków: Gąssowski na trzecim miejscu na 800 m. 1,52,6, Staniszewski na 9-tym na 1500 mtr. 3,55,6, Noji na 10-tym na 5 klm. 14,46,6 i 5-tym na 10 klm. 31,17, Marynowski na 7-mym 31,22, Hespel na 10-tym na 110 m. pł. 14,9, Soldan 6-ty na 3 klm. z przeszk. 9:43, Morończyk 4-ty na skoku o tyczce 4 m. Luckhaus 10-ty w trójskoku 14,61 i Gierutto 6-ty w kuli 1555.

PIERWSZY START AMERYKAŃSKICH LEKKOATLETÓW W EUROPIE.

Jak już podaliśmy w Sztokholmie odbyły się w środę wieczorem wielkie międzynarodowe zawody lekkoatletyczne z udziałem amerykańskich lekkoatletów. Był to pierwszy start amerykańskich zawodników w bieżącym sezonie w Europie.

Techniczne wyniki zawodów przedstawiają się następująco:

100 mtr. 1) Ben Johnson (Ameryka) 10,4, 2) Stendqist (Szwecja) 10,7, 3) Baumgarten (Holandia) 11.

400 mtr. 1) Malott (Ameryka) 47,8, 2) Baumgarten (Holandia) 48,6 (nowy rekord Holandii).

1500 mtr. 1) Venske (Ameryka) 3:39,4, 2) Jonsson (Szwecja) 3:52,2, 3) Hartikka (Finlandia) 3:52,6.

110 pł. 1) Wolcott (Ameryka) 14,2, 2) Lidman (Szwecja) 14,6, 3) Kovacs (Węgry) 14,9.

Dysk 1) Kotkas (Finlandia) 50,02, 2) Hedvall (Szwacja) 49,57, 3) Soerlie (Norwegia) 49,33.

Kula 1) Kreek (Estonia) 16,05, 2) Baerlund (Finlandia) 15,62, 3) Bergh (Szwecja) 15,42, 4) Gierutto (Polska) 15,28, 5) Kotkas (Finlandia) 15,05.

Tyczka 1) Varoff (Ameryka) 4,27, 2) Aermaa (Estonia) 4,00, 3) Gustavsson (Szwecja) 4,00.

3-skok 1) Andersson (Szwecja) 14,66.

PŁYWANIE

KTO Z KIM WALCZY NA MECZU PŁYWACKIM POLSKA — FINLANDIA.

Na meczu pływackim Polska — Finlandia spotkają się ze sobą:

100 m. dow. Hitanen 59,5 i Luhtinen 1,01,7 oraz Jędrysek 1,04,6 i Szrajbman 1,05,4.

400 m. dow. Hitanen 5,05,8 i Hurmi [illegible] oraz Jędrysek 5,17,4 i Zubowicz

200 m. klas. Asikainen 2,53 i Haenninen 2,52 oraz Heidrich 2,52,2 i Rusin 2,57.

100 m. na wznak Tiitinen 1:16,9 i Kaija 1:18 oraz Kurmant 1:19,5 i Kowalski 1:20.

Panie: 100 m. dow. Ivanainen 1:16,6 i Eilvoneinen 1:18,2 oraz Dawidowicz i Kratochwila po 1:16,2.

200 m. klas. Raninen 3,11,7 i Nikkila 3,27 oraz Bollówna 3,23,2 i Kowalska.

100 m. na wznak Ivanainen i Raninen 1:36 oraz Banaszewska 1,31,2 i Fonfara 1,33,4.

BOKS

NA OBOZIE BOKSERSKIM W POZNANIU.

Zajęcia na obozie bokserskim przed meczem z Włochami, który się odbywa w Poznaniu rozpoczęły się dopiero w środę, obecnie w obozie znajdują się już wszyscy wyznaczeni zawodnicy, za wyjątkiem Sobkowiaka, Rotholca, i Doroby. Tego ostatniego zastąpi Klimecki, który już się znajduje w obozie. Treningami kieruje trener Sztam, na razie odbywa się lekki trening, stopniowo trening będzie zyskiwał na nasileniu, a w piątek rozpoczną się już sparingi. Dla niektórych zawodników prawdopodobnie wyznaczeni zostaną partnerzy sparingowi z poza obozu.

Celem przyzwyczajenia zawodników do walki na świeżym powietrzu (tak bowiem walczyć będzie nasza reprezentacja we Włoszech), na boisku ośrodka ustawiony zostanie ring, nad którym umieszczona zostanie nieprzemakalna płachta dla ochrony zawodników przed deszczem.

W obecnej chwili najtrudniej jest wyznaczyć reprezentantów do dwóch wag najlżejszych. Jasiński wypadł na ostatnim meczu nieszczególnie i kapitan związkowy obawia się, czy nie zawiedzie powtórnie we Włoszech. O Rotholcu trudno wogóle powiedzieć coś konkretnego i nie wiadomo czy wogóle przybędzie na obóz. Miałby on największe szanse w jednej z dwóch najlżejszych wag, dla których nie mamy w tej chwili obsady. Sobkowiaka nie ma na obozie, a jego forma nie jest władzom P. Z. B. znana. W pozostałych wagach od piórkowej do ciężkiej zdaje się nie zajdą żadne poważniejsze przegrupowania i przypuszczalnie skład nasz wyglądać będzie w tych wagach następująco:

Czortek, Kowalski, Kolczyński, Pisarski, Szymura i Piłat.

Losy pastora Niemoellera

Pastor Niemoeller znajduje się w dalszym ciągu w osławionym obozie koncentracyjnym w Oranienburgu. Wszystkie podania i prośby o zwolnienie Niemoellera bądź załatwione zostały przez tymczasowych władców Niemiec odmownie, bądź wcale na nie nie odpowiedziano. Wiadomość, jaka pojawiła się w niektórych dziennikach zagranicznych o rychłym uwolnieniu dzielnego pastora, była nieprawdziwa.

W Oranienburgu trzymają Niemoellera w ścisłym odosobnieniu. Jest on odseparowany od innych więźniów, nie wolno mu wdawać się z nikim w rozmowy i jest on szczególnie strzeżony. Tej szczególnej opieki nie należy w ten sposób pojmować, iż duchowny korzysta z łagodniejszego traktowania; wręcz przeciwnie, zdaje się, że dozorcy obozowi mają nakaz dręczenia i szykanowania Niemoellera. Nie wolno mu nikogo przyjmować w obozie. Raz na miesiąc odwożą go pod silną eskortą do więzienia w Moabit w Berlinie, gdzie ma widzenie z żoną. Widzenie to trwa zaledwie kilka minut, po czym odwożą go zpowrotem do obozu.

To wożenie do Moabitu i z powrotem, rzecz nie stosowana względem żadnego innego więźnia, zrodziła wiele domysłów. WIELU WYPOWIADA OBAWĘ, ŻE Z JEDNEGO TAKIEGO SPACERU, NIEMOELLER NIE WRÓCI ŻYWY, TO ZNACZY — ZASTRZELĄ GO PODCZAS „USIŁOWANIA UCIECZKI".

Stan zdrowia Niemoellera jest bardzo zły. Cierpi on fizycznie i moralnie z powodu braku wolności surowego obchodzenia się z nim i nędznego wyżywienia. Przyjaciele Niemoellera twierdzą, że jego dręczyciele pragną złamać go fizycznie i psychicznie, jak to uczynili z Karolem Ossietzkim.

NIEMOELLER ZAWIADOMIŁ SWYCH PRZYJACIÓŁ, ŻE CHCE MĘŻNIE WYTRWAĆ I NIE MYŚLI ANI O SAMOBÓJSTWIE, ANI O USIŁOWANIU UCIECZKI. Sens tej wiadomości jest taki, że Niemoeller obawia się, by go nie zamordowano i dlatego z góry przezornie uprzedza, by nie dawano wiary wiadomości, że popełnił samobójstwo lub że zastrzelono go podczas ucieczki, jak to się zwykle praktykuje, gdy chcą się pozbyć niewygodnego człowieka.

Dnia 20 lipca 1938 r. odbyło się w PKO. siódme publiczne premiowanie na wkłady oszczędnościowe premiowane serii IV-ej.

W premiowaniu brały udział książeczki, na które wniesiono wszystkie wkładki za ubiegły kwartał w terminie do dnia 2 lipca.

Premie po zł. 1.000 — padły na Nr. Nr.: 300.934, 348.705, 372.481, 373.742, 384.910.

Premie po zł. 500 — padły na Nr. Nr.: 306.831, 309.995, 311.319, 312.025, 313.506, 313.726, 316.930, 320.672, 328.017, 334.145, 338.618, 355.209, 359.064, 363.237, 363.473, 367.142, 372.700, 376.075, 384.173, 391.536, 395.707.

Premie po zł. 250 — padły na Nr. Nr.: 302.217, 306.474, 312.692, 312.888, 315.748, 316.766, 318.239, 319.628, 320.252, 321.017, 321.535, 322.729, 324.046, 328.803, 329.877, 333.303, 334.946, 334.958, [illegible], 337.752, 431.419, 346.632, 347.882, 348.250, 349.700, 350.005, 351.864, 352.519, 355.017, 355.144, 355.483, 358.138, 361.164, 361.188, 362.816, 363.863, 364.846, 366.490, 367.487, 367.809, 367.971, 367.992, 368.038, 369.757, 370.315, 371.096, 371.103, 371.389, 376.166, 376.851, 379.543, 379.865, 382.564, 384.428, 386,528, 386.987, 387.963, 389.610, 390.713, 391.620, 393.046, 395.417, 397.359, 398.216.

Poza tym padło 211 premij po zł. 100.

Po raz drugi padły premie: zł. 500 — na Nr. Nr. 328.017, zł. 250 — na Nr. 361.164, zł. 100 — na Nr. Nr.: 323.311, 355.305, 368.710, 385.385, 388.192.

Ogółem padło premij 301 na łączną kwotę zł. 52.600. O wylosowanych premiach właściciele książeczek są powiadomieni listownie.

Należy zaznaczyć, że zasadą wkładów oszczędnościowych premiowanych serii IV-ej jest stały wzrost liczby premij w miarę wzrastania wkładów na książeczce, przy czym po otrzymaniu premii książeczki nie tracą swej wartości, lecz nadal biorą udział w następnych premiowaniach, pod warunkiem regularnego opłacania dalszych wkładek.

Książeczki serii IV-ej, na które padły premie w poprzednich premiowaniach, dotychczas niepodjęte:

Zł. 250 — Nr.: 309.869, 346.44[illegible] 373.957.

Zł. 100 — Nr. Nr.: 301.369, 302.971, 325.787, 331.652, 334.869, 340.210, 343.064, 347.786, 352.316, 354.352, 355.618, 357.905, 365.416, 386.667, 388.872, 388.979.

DZIAŁ LEKARSKI

Dr. Daniel GISER
WENERYCZNE PŁCIOWE
Chmielna 47

Dr. med. K. KRAJEWSKI
WENERYCZNE, płciowe, pęcherza, prostaty. Elektroleczenie.
Przyjmuje w swojej prywatnej lecznicy
Chmielna 56 od 9 rano do 8 wiecz.

DR. ŻURAKOWSKI
WENERYCZNE, SKÓRNE, PŁCIOWE
Kobiety przyjmuje lekarka Dr. [illegible]
CHMIELNA 25

Zbudujemy w Krakowie
Dom-Pomnik Ignacego Daszyńskiego

Wraz z odezwą CKW. pod tym tytułem otrzymały nasze organizacje partyjne listy składkowe i upoważnienia z odpisem zezwolenia na zbiórkę pieniężną, którego warunków należy ściśle przestrzegać. Prosimy dokładnie obmyśleć plan zbiórki i o ile zajdzie potrzeba większej ilości upoważnień i list składkowych, zażądać ich ze Spółdzielni „Dom Robotniczy im. Ignacego Daszyńskiego w Krakowie“, Aleja Krasińskiego 16 m. 6 (na ręce Mieczysława Bobrowskiego).

Zebranych kwot nie należy zatrzymywać, lecz bezzwłocznie wpłacać w zastępstwach banku spółdzielczego „Społem“ na rachunek 362. Równocześnie kwitujemy odbiór nadesłanej przekazem pocztowym kwoty zł. 25 przez Oddział Tytoniowców w Oświęcimiu.

SPÓŁDZIELNIA
„DOM ROBOTNICZY
IM. IGNACEGO DASZYŃSKIEGO
W KRAKOWIE“.

Czy tak ma wyglądać
kolonia wypoczynkowa dla robotników

Ubezpieczalnia Społeczna w Bielsku założyła w Ustroniu obóz wypoczynkowy, dla robotników trwający 14 dni. Zjchało się 65 robotników pragnących wypocząć duchowo i fizyczni. Ludzie ci wyjeżdżając na kolonię całkiem inaczej sobie ten wypoczynek wyobrażali, niestety, doznali takiego rozczarowania, że duża część uczestników obozu nie wykorzystała tego „dobrodziejstwa“ Ubezpieczalni i po tygodniu zaczęła się rozjeżdżać do domów tak, że do końca została tylko mała garstka ludzi.

Kolonia została wynajęta w byłej fabryce mebli, t. z. kuchnia, jadalnia i 3 sypialnie, gdzie w dwóch pokojach spało nie mniej jak po 30 osób, a jedna sypialnia tylko na osiem. W pokoju, gdzie śpi 30 ludzi, powietrze było duszne — wietrzyć w nocy nie można było, ze względu na kradzieże garderoby. Zaznaczyć jeszcze należy, że brak było najprymitywniejszych urządzeń, a także szaf. Robotnicy musieli wieszać swą garderobę na gwoździach u okiem, gdzie garderoba niszczyła się, no i ginęła.

Również brak było leżaków, aby robotnicy mogli odpoczywać na świeżym powietrzu. Woda na miejscu była nie do picia, zanieczyszczona i z robactwem. Co do jedzenia — na skutek skarg Dyr. Ubezp. w Bielsku przyrzekła poprawę co do ilości i jakości lecz wbrew zarządzeniom Ubezpieczalni, poprawa nie nastąpiła.

Nadto na obozie byli ludzie chorzy, kwalifikujący się do sanatoriów.

Barbarzyństwo

Z Brzeżan donoszą. We wsi Ufanisze koło Kozówki napadło 8 uzbrojonych i zamaskowanych osobników na pasiekę wieśniaka Matwijowa, w której zniszczyli 60 uli. Policja w tej sprawie prowadzi dochodzenie.

Wyjazd osadników
do Brazylii

Po dłuższej przerwie wznowione zostały wyjazdy osadników na kolonię Aguia Branca (Orzeł Biały) w stanie Espirito Santo w Brazylii.

Najbliższy transport wyjedzie z Gdyni w końcu lipca, następny w połowie września. Na kolonię wyjeżdżać mogą wyłącznie rodziny rolnicze. Szczegółowych informacyj udziela Syndykat Emigracyjny w Warszawie, ul. Chocimska 5 oraz wszystkie jego oddziały prowincjonalne oraz Towarzystwo Kolonizacyjne w Warszawie, ul. Kopernika 30.

Wobec względnie krótkiego czasu na przygotowanie się do wyjazdu na kol. Orzeł Biały, chętni do osiedlenia się na tej kolonii w Brazylii, winni jaknajprędzej składać podania do biur Syndykatu Emigracyjnego.

Zakład Ortopedyczny J. ZAWODNIKA

WARSZAWA, LESZNO 25. Tel. 11-06-14. Rok założenia 1910

Wykonywa: Aparaty lecznicze (system Hessinga), ręce i nogi sztuczne, gorsety prostujące, bandaże rupturowe, pasy brzuszne i t. p. Specjalny oddział obuwia ortopedycznego. Wszystko wykonywa się według ostatnich wymagań ortopedii chirurgicznej.

Wiadomości z całej Polski

ŻYCIE ZACIĄŻYŁO STARCOWI

W miejscowości Czarna pod Rzeszowem powiesił się 70-letni starzec, Antoni Łatka. Samobójstwo popełnił w domu swej ciotki, z którą stale żył w niezgodzie.

MŁODZIEŻ W SZPONACH ZBOCZENIA

Prokuratura radomska wszczęła dochodzenie przeciwko kilku osobnikom, którzy w celach zarobkowych uprawiali homoseksualizm. Afera jest o tyle smutniejsza, że śledztwo objęło samych młodych chłopców.

SKAZANIE ZWYRODNIAŁEGO STARCA

Sąd okręgowy gnieźnieński, rozpatrywał na sesji wyjazdowej w Mogilnie na tajnej rozprawie oskarżenie przeciwko 72-letniemu Augustowi Hildebrandtowi, który dopuścił się czynów nierządnych z dziewczętami nieletnimi. Młodsza liczyła 6 lat, a starsza 13. Sąd skazał zwyrodniałego starca na 2 lata więzienia, a ponieważ odpowiadał z wolnej stopy, zarządził jego niezwłoczne uwięzienie.

NIESZCZĘŚCIA CHODZĄ W PARZE

Maria Adamczyk z Bydgoszczy udała się rowerem, aby zawiadomić kierownictwo parowozowni w Kapuściskach, że mąż jej poważnie zachorował. W drodze wskutek wypadku spadła z roweru, łamiąc obie nogi oraz odnosząc szereg obrażeń na ciele.

WIĘZIEŃ USIŁOWAŁ POPEŁNIĆ SAMOBÓJSTWO

W Grudziądzu Piotr Jankiewicz vel Sadowski skazany na śmierć za zabójstwo swego towarzysza niedoli więźnia Jana Gawlika, usiłował popełnić samobójstwo, połykając łyżkę. Został on niezwłocznie przewieziony do Wronek, gdzie dokonano operacji. W najbliższych dniach w sprawie Jankiewicza odbędzie się rozprawa apelacyjna.

ZABITY PRZEZ PIORUN

Do Wilna doszła wiadomość, że w czasie ulewnych deszczów i burz piorun uderzył w stóg siana na łące w majątku Bienica, który spłonął. Ze schowanych pod stogiem siana piorun zabił 43-letniego Sidorowicza i ogłuszył 17-letniego Bobryka.

GROŹNY POŻAR

We wsi Woźniki, pow. radomszczańskiego, w zagrodzie Konstantego Brzezińskiego z ustalonej dotychczas przyczyny wybuchł pożar, który rozszerzył się z gwałtowną szybkością i przeniósł się na dalsze zabudowania. Na ratunek przybyły straże pożarne z okolicy. Pomimo ratunku pożar zniszczył całkowicie sześć zagród, składających się z 27 budynków, wyrządzając szkody na 30.000 zł. Policja zarządziła dochodzenia, w celu ustalenia przyczyny pożaru.

SAMOBÓJSTWO POD POCIĄGIEM

Na torze kolejowym pomiędzy Michałkowicami a Chorzowem (Górny Śląsk). rzucił się pod koła pociągu w celach samobójczych bezrobotny Antoni Scheithauer z Siemianowic. Poniósł on śmierć na miejscu.

ZAGADKOWE ZAGINIĘCIE SŁUŻĄCEJ

Policja lwowska w tych dniach rozpoczęła śledztwo w sprawie zagadkowego zaginięcia służącej Stanisławy Kotiuszko. Służąca, pochodząca z Łucka, otrzymała urlop, celem załatwienia spraw rodzinnych i po upływie wyznaczonego czasokresu nie powróciła. Jak się okazało, Stanisława Kotiuszko zniknęła natychmiast po opuszczeniu mieszkania chlebodawczyni, gdyż w czasie urlopu wcale do Łucka nie wyjeżdżała.

SKAZANIE SZAJKI FASZERZY BANKNOTÓW

W sądzie okręgowym w Chorzowie zapadł wyrok w procesie przeciwko szajce fałszerzy i kolporterów banknotów 100-złotowych na Śląsku. Oskarżony Ed. Macioszek i Antoni Mucha zostali skazani po 3 lata więzienia, Alfred Pastuszko na rok i 2 miesiące, Feliks Lewek na rok jeden, Auustyn Szuwała, Jerzy Oślizlog po 8 miesięcy więzienia i Walder Dobijas na 6 miesięcy. Wszyscy zostali skazani nadto na utracenie praw obywatelskich i honorowych na 5 lat.

BYŁA MILIONERKA W PRZYTUŁKU.

W zakładzie dla starców i paralityków w Częstochowie przebywa niejaka Mieńszow Radiszczew. Przed rewolucją bolszewicką była ona właścicielką milionowej fortuny w Rosji, posiadając rozległe dobra. Od chwili ucieczki ze swego kraju żyje w niezmiernie trudnych warunkach.

PAWILON FILMOWY WE LWOWIE

Min. Komunikacji przyznało uczestnikom Pawilonu Filmowego, organizowanego w ramach tegorocznych XVIII Targów Wschodnich, wystawcom i zwiedzającym 75% zniżkę w drodze powrotnej w okresie 1—16 września na podstawie karty uczestnictwa, którą będzie można nabyć w cenie 3.— złotych u zawiadowców stacji i we wszystkich Biurach podróży w Polsce („Orbis“, „Wagons-Lits-Cook“, „Francopol“).

Rozszalały koń
stratował na śmierć człowieka

Na ulicach miasta Łukowa wydarzył się mrożący krew w żyłach wypadek. Terminator masarski, Winc. Oleander, wyjechał z podwórza posesji Floriana Gołowskiego z beczką napełnioną nieczystościami na ul. Stodolną. W pewnej chwili koń spłoszył się, Oleander wypuścił z rąk lejce i koń począł biec z beczkowozem w kierunku ul. Chełczyńskiego. Na ul. Marszałka Piłsudskiego galopujący koń zaczepił o słup telegraficzny, skutkiem czego zerwał ze siebie uprząż, a beczka z nieczystościami rozleciała się w kawałki, zanieczyszczając ulicę i zatruwając powietrze. Na ul. Joselewicza rozszalały koń wpadł na trzech przechodniów.: Szyję Rybaka, lat 23, Chajma Steinberga, lat 24 i Małkę Woland. Steinberg i Woland zostali stratowani i pokaleczeni. Rybak, na którego koń upadł całym ciężarem poniósł śmierć na miejscu.

Rannych w stanie ciężkim umieszczono w szpitalu. Grozę wypadku powiększały panujące na ulicach ciemności, skutkiem nieoświetlania miasta od kilkunastu dni przez elektrownię.

Tragedia
samotnego emigranta

Duże wrażenie wywołało w Drohobyczu samobójstwo emigranta rosyjskiego inż. Mironowa, który około 18 lat pracował w Drohobyczu w jednej z rafinerii nafty, jako pomocnik maszynisty.

Ostatnio inż. Mironow utracił zdolność zarobkowania na skutek paraliżu i popadł w nędzę. W przystępie rozpaczy odebrał sobie życie, rzucając się pod pociąg.

Kącik radiowy

DZIŚ 23.VII.1938 R. — SOBOTA.
15.15 „Leśna królewna“ — słuchowisko dla dzieci.
16.00 Koncert rozrywkowy.
16.45 „C. O. P.“ — reportaż.
19.30 Melodie Wileńszczyzny.
20.00 Audycja dla Polaków za granicą.
22.10 „Godzina niespodzianek“.

NOWOCZESNE MIKROFONY.

Wszystkie audycje Polskiego Radia nadawane są obecnie za pośrednictwem nowoczesnych mikrofonów wstęgowych, piezoelektrycznych i pojemnościowych.

Mikrofon pojemnościowy (elektrostatyczny) mniej czuły jest na przeciążenia, bardzo wiernie i dokładnie oddaje obrazy dźwiękowe, wskutek czego jest powszechnie używany do nadawania audycyj mówionych, gdzie wymagane jest precyzyjne odtworzenie głosu prelegenta lub aktora. Nadaje się również ze względu na zupełny prawie brak szumu, jako mikrofon do nadawania transmisyj z terenu otwartego.

Mikrofon wstążkowy odznacza się niezmiernie wiernym odtwarzaniem wszystkich tonów od najwyższych do najniższych, wskutek czego używany jest specjalnie do odtwarzania audycyj muzycznych, gdzie bogactwo tonów jest nie równie większe niż przy audycjach mówionych.

Mikrofon piezoelektryczny o konstrukcji kulistej, jest bezkierunkowy, t. j. chwyta fale dźwiękowe przychodzące ze wszystkich kierunków. Ta własność mikrofonu piezoelektrycznego stanowi o jego specjalnej przydatności do odtwarzania zbiorowych efektów akustycznych, reportaży z terenu i słuchowisk o dużej obsadzie. Odmiana mikrofonu piezoelektrycznego ma wszelkie cechy mikrofonu kierunkowego i używana bywa tam, gdzie siła dźwięku powoduje niebezpieczeństwo przeciążenia.

Radio warszawskie

SOBOTA, 23 lipca.

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.20. Muzyka z płyt. 6.45 Gimnastyka. 7. Dziennik. 7.15 Ork. wileńska. 12. Hejnał. 12.03 Aud. połud. 15.15 „Leśna królewna“ — słuchowisko dla dzieci. 15.45 Wiad. gospod. 16. Koncert rozrywkowy. W przerwie: „C. O.P.“—reportaż. 17.55 Program. 18. Nasz program. 18.10 „Gdy śpiewał Szalapin“ — reportaż. 18.45 „Mohort“ (kwadrans poetycki). 19. Rec. klarnetowy J. Madei. 19.20 Pog. akt. 19.30 Ludowe melodie Wileńszczyzny. 20. Audycja dla Polaków za granicą. 20.45 Dziennik i pog. 21. „Posyłamy dzieci do dziecińców“ — pog. dla gospodyń. 21.10 Kapela ludowa. 21.40 Transm. z meczu pływackiego „Polska — Finlandia“. 22. Godzina niespodzianek. 23.10 Ostatni dzien.

WARSZAWA II. 13. Skrzypce z płyt. 13.50 Parę informacyj. 13.55. Program. 14. Koncert rozrywkowy z płyt. 15. Wiad. sportow. 15.05 Zespół Rynasa. 17. „Suszenie grzybów“. 17.15 Debussy i Ravel z płyt. 18.05 Muzyka lekka i tan. z płyt. 22. Pieśni ang. i amer. 22.25 Muzyka tan. z płyt.

NIEDZIELA, 24 lipca.

WARSZAWA I: 7.15 Pieśń. 7.20 Orkiestra dęta. 8.00 Dziennik. 8.15 Audycja dla wsi. 9.15 Regionalna transmisja z Krzemieńca. 11.45 Przegląd kulturalny. 11.57 Hejnał. 12.03 Poranek muzyczny (z Wilna). 13.00 Miłość w życiu Orzeszkowej — szkic literacki Ireny Sławińskiej (z Wilna). 13.15 Pani przy kierownicy — pogadanka. 13.20 Muzyka obiadowa (z Poznania).. 15.00 Audycja dla wsi. 16.30 „Węzeł“ — słuchowisko Władysława Procnera (wznowienie). 17.10 Recital fortepianowy Izy Ostoja (z Krakowa). 17.40 Tygodnik dźwiękowy. 18.10 Podwieczorek przy mikrofonie. Tr. z ogródka hotelu „Bristol“. W przerwie ok. godz. 19.000 Chwilka Biura Studiów. 20.00 Program. 20.05 Schumann: 20.40 Przegląd polit. i dziennik. 21.00 „Melomani“ — wesoła audycja Z. Lipczyńskiego i Jerzego Tepy. 21.30 Transm. meczu pływackiego „Polska — Finlandia“. 22.10 „Dina“ — wodewil. 23.00 Ost. dziennik.

WARSZAWA II: 15.00 Muzykka lekka i tan. — płyty. 15.15 Felieton akt. 15.25 Berlioz — płyty. 16.55 Program. 22.00 „Wiązanki, potpouri, fantazje“ — płyty. 23.00 Muzyka tan. — płyty.

Poszukiwani

Mazur Maria, ur. w Noskowie 20.10. 1913. Swadkówna Pelagia, ur. w Chwałkowie 10.1. 1914. Czupryńska Michalina, ur. w Tokarni 30.12. 1913. Dudziak Jadwiga, ur. w Pawłowicach 23.9. 1905. Pawlewska Zofia, ur. w Pleschen 21.2. 1913. Kurzynoga Marianna, ur. w Dworzowicach 29.3. 1917. Strzelczyk Wiktoria, ur. w Wielowicach 16.11. 1905. Walek Aniela, ur. w Ksawerowie 5.4. 1915. Smelczyńska Helena, ur. w Chicago 29.5. 1916. Janiczewska Józefa, ur. w Augustynowie 2.3. 1909. Kaczor Monika, ur. w Koschminie 17.1. 1916. Wawrzyniak Rozalia, ur. w Ozachowie 29.7. 1897 albo 15.8. 1897. Głownia Władysława, ur. w Porębie Żegoty 14.2. 1915. Bełda Antonina, ur. Keula (Niemcy) 8.4. 1918, Lejza Stanisława, ur. w Sieminie 1.6. 1914. Nagadalska Irena, ur. w Kaliszu 17.10. 1911. Bielczak Janina, ur. w Pasmowocach 23.12. 1914. Eliasz Zofia, ur. w Zwierzyńcu 7.12. 1915.

Wyżej wymienieni mogą otrzymać wizy wjazdowe do Belgii, a zatem powinni zgłosić się do najbliższego biura Syndykatu Emigracyjnego celem załatwienia formalności i przygotowania się do wyjazdu.

P. G. WODEHOUSE

W STARYM DWORZE

29) Z angielskiego przełożyła B. KOPEŁÓWNA

— Nie, naprawdę. Mówię serio. Martwię się tą całą podjazdową grą.

— Masz na myśli nasze romantyczne potajemne zaręczyny?

— Ale dlaczego muszą być potajemne? Czemu mam ślęczyć na tym przeklętym statku? Wiem, że według ciebie to jest zabawne i romantyczne i tak dalej.

— Wcale nie. Nie rozumiesz, o co mi chodzi.

— To jest podjazdowa gra, Janko. Naprawdę. Nie znoszę niczego ukradkowego. Czemu nie powiesz twemu ojcu, że jesteśmy zaręczeni?

— Aby przyszedł na rozmowę z tobą z batogiem?

— Co?

— No, wiesz, że baroneci tak robią z konkurentami, którzy nie mają grosza! Chcę, abyście się poznali, zanim powiemy cośkolwiek. Dlatego jesteś na „Mignonette“ — a nie dlatego, że uważam to za romantyczne i zabawne. Musisz być cierpliwy, moje cudo. Musisz stawić odważnie czoło myszom i nieprzyjemnym zapachom — i czekać na szczęśliwe zakończenie. A teraz naprawdę muszę już pędzić. Powinnam była być w domu Bóg wie, jak dawno.

Ponieważ poprzednio Janka straciła panowanie nad sobą i mówiła rzeczy nieprzyjemne, — a teraz była pełna skruchy i wstydu, — w pożegnalny swój uścisk włożyła tyle ciepła, że nie często zdarzało jej się okazywać coś podobnego — i nie okazałaby tego również teraz, gdyby miała świadomość, że ją obserwują.

Koło polanki przechodził w milczeniu, nie sygnalizując niczym swej obecności, mały, okrąglutki, różowiutki człowieczek w luźnym workowatym garniturze i w jaskrawo żółtych butach na kwadratowych obcasach. Widząc, co się dzieje, przystanął, jak szanujący się obywatel, który przygląda się walce psów z pierwszego rzędu krzeseł. Żuł gumę. Na głowie miał jeden z tych kapeluszy, jakie przeznaczone były pierwotnie dla młodszych studentów zachodnio - amerykańskich kolegiów, — a na twarzy wyraz czułego i sentymentalnego uznania, jak człowiek, który lubi patrzyć na szczęśliwą młodość.

Janka czuła się szczęśliwsza tuż przez tym, zanim wzrok jej padł na tę osobę, aniżeli po tym, gdy już uświadomiła sobie jej obecność. Z cichym okrzykiem uwolniła się z uścisku Adriana i szybko pobiegła przez łąkę do miejsca, gdzie zostawiła swój samochód.

Co się tyczy człowieczka w luźnym, workowatym garniturze, to uśmiechnął się pogodnie, odsłaniając przy tym rząd zębów, odznaczających się doskonałą bielą i regularnością, jakich natura nigdy nie byłaby w stanie stworzyć, a które wyczarować potrafi jedynie ręka artysty — i kontynuował swój spacer.

ROZDZIAŁ VII.

Ranek następny po dniu wyprawy Janki Abbot do Londynu, był jasny i pogodny. Wyż wysokiego ciśnienia, rozciągający się nad całością Wysp Brytyjskich, znajdował się wciąż na tym samym miejscu; — słońce — równie pogodne, jak poprzedniego dnia — oświecało Walsingford Parva, uwypuklając domy o słomianych strzechach, malowniczy kościół, koryto do pojenia koni — i jedyną miejscową gospodę: „Pod Gęsią i Gąsiorem“. A dalej jeszcze, posuwając się brzegiem rzeki, oświecało Józia Vansinghama, idącego w zadumie ścieżką.

Przyczyną zadumy Józia było, iż właśnie zjadł po raz pierwszy śniadanie „Pod Gęsią i Gąsiorem“ — i z niepokojem patrzył w przyszłość.

Gdy poprzedniego popołudnia udał się pierwszym możliwym pociągiem do targowego miasta Walsingford, a stamtąd wynajętym powozem do Walsingford Parva, dokąd dochodziła kolej — robił to, nieświadom warunków miejscowych. Pewny był, że w Walsingford Parva znajdzie przytulny, zaciszny, wiejski hotelik, skąd będzie mógł wygodnie prowadzić swoje operacje. A tymczasem Walsingford Parva nie mogło mu ofiarować nic innego, jak tylko gospodę „Pod Gęsią i Gąsiorem“.

Gospoda „Pod Gęsią i Gąsiorem“ — właściciel J. B. Attwater — z licencją na sprzedaż piwa i wódki — odpowiadała w zupełności swemu przeznaczeniu, to znaczy — miała być tylko skromną piwiarnią, do której spragnieni wieśniacy mogliby wstępować na szklaneczkę piwa przed udaniem się do swych domów. Nie liczyła wcale na lokatorów. Stali lokatorzy wytrącali ją z równowagi. Przybycie Józia — zaledwie w godzinę po przyjeździe małego człowieczka w workowatym garniturze — wprawiło gospodę „Pod Gęsią i Gąsiorem“ w stan, który można byłoby określić mianem: „atak nerwowy“.

(D. c. n.)

KRONIKA KRAKOWSKA

Przedwyborcze przygotowania

Kilka miesięcy zaledwie dzieli nas od wyborów do Rady miejskiej. Już teraz mimo okresu wakacyjnego i kanikuły czynione są przygotowania do kampanii wyborczej. „Sanacja“ będzie się starała utrzymać swoją pozycję na ratuszu. Niektórzy radni „sanacyjni“ próbują nawiązywać kontakt z wyborcami. Jak dotąd jednak bez powodzenia.

W Płaszowie, dzielnicy bodaj najbardziej zaniedbanej, odbyło się poufne zebranie zwołane przez „sanatorów“. Nie udała się ta wyprawa. Zebrani przypomnieli kandydatom na przyszłych ojców miasta obiecanki z przed 5 lat, nigdy nie spełnione a obliczone tylko na naiwność ludzką. Kombinują „sanatorzy“ jak by przeprowadzić wybory, by utrzymać się przy żłobie. Ciężka czeka ich przeprawa.

Akurat teraz wyszły na jaw bardzo niemiłe sprawki dygnitarzy sanacyjnych. Sprawa dr. Radzyńskiego, sprawa „Cara“, kamieniołomów. Wszystko naraz. Prawdziwy pech prześladuje „sanację“, która na przestrzeni kilku nastu lat zatraciła przymiotnik „moralna“.

Nie pójdzie im dzisiaj tak gładko, jak przed pięciu laty. Na koniku bezpartyjności nie mogą już hasać, boć przecie sami z Rad miejskich uczynili instytucję polityczną, przyznając im prawo stałania, pośrednio, kandydatów do Sejmu.

Endecy pod hasłem hurra-patriotycznym, narodowym i antysemickim golują się do objęcia rządów w mieście. Na razie przygotowania te przejawiają się w formie burd antysemickich, pikietowania sklepów i t. p. imprez, które w rezultacie miast zdobywać zwolenników naśladowcom barbarzyńskiej hitlerii — dyskwalifikują w oczach opinii „Stronnictwo Narodowe“.

Ludność pracująca doskonale zdaje sobie sprawę z istotnych celów „endecji“. Nie da się ich już ukryć pod żadnym płaszczykiem frazeologii narodowej. Polska, a specjalnie Kraków, nie jest podatnym gruntem na szczepionki faszystowskie. Pozostaną więc endecy osamotnieni ze swoim tupetem i metodami pałkarskimi, z których jednak trzeba ich jak najprędzej wyleczyć. A doczekają się prawdopodobnie tej bolesnej kuracji.

W jesieni rozpocznie się sezon polityczny w Krakowie. Szlagierem oczywiście będą wybory do Rady miejskiej.

Czy dozorca odpowiada za wypadek w kopalni?

Przed sądem Apelacyjnym w Krakowie odbyła się ciekawa rozprawa przeciwko rewirowemu dozorcy kopalni węgla w Jaworznie Wincentemu Czopikowi, skazanemu w pierwszej instancji na rok więzienia z zawieszeniem za to, że dnia 28 listopada ubiegłego roku wbrew przepisom górniczym posłał cieślę Franciszka Gniłkę do pracy w odosobnionej pochylni. W czasie pracy Gniłko został przywalony zwałami węgla i dwadzieścia godzin pozostał bez żadnej pomocy. Wieczorem przyszła do kopalni żona Gniłki i oznajmiła, że mąż nie wrócił do domu. Wtedy dopiero wydobyto Gniłkę spod zwałów węgla i przewieziono do szpitala, gdzie jedna zmarł na drugi dzień.

Sąd Apelacyjny uchylił wyrok pierwszej instancji i uniewinnił oskarżonego. Czopika bronił adwokat dr. Jan Bardel.

Ujęcie młodocianego przestępcy

W Nowym Sączu ujęty został młodociany przestępca Paweł Moroczeniec, poszukiwany od dłuższego czasu przez policję. W r. 1937 Moroczeniec popełnił kilka kradzieży, za które osadzony został w więzieniu w Lesku. Z więzienia tego udało mu się jednak zbiec.

Wiedząc, że wdrożono za nim poszukiwania, ukrył się na wsi, przyjmując służbę u Stanisława Wilczka w Groniu pow. Nowy Targ. Na służbie tej nie popasał jednak długo. Po kilku tygodniach skradł na szkodę swego służbodawcy biżuterię wartości kilkuset złotych i zbiegł do Krynicy, gdzie trudnił się kolportażem gazet.

Po kilkutygodniowym pobycie w Krynicy sprzeniewierzył pieniądze uzyskane ze sprzedaży gazet i zbiegł do Nowego Sącza, gdzie został obecnie ujęty i osadzony w więzieniu sądu okręgowego.

Białe pończochy w Krakowie

Nasi domorośli faszyści wiedzeni małpim instynktem ślepo naśladują wzory hitlerowskie. Niedawno w Krakowie w nocy grupa młodzieńców z ONR. ubrała się w białe pończochy podobnie jak henleinowcy i urządziła demonstrację pod pomnikiem Mickiewicza.

Komu mają służyć te prowokacyjne demonstracje? — w każdym razie — nie interesom Polski.

Z miasta

PRZYJAZD WETERANÓW ARMII POLSKIEJ W AMERYCE DO KRAKOWA.

W środę wieczorem przybyła pociągiem z Katowic do Krakowa wycieczka weteranów armii polskiej w Ameryce z komendantem stow Weteranów Armii Polskiej w Ameryce Lucjuszem Kajko [illegible]

Weterani przybyli do Polski na pokładzie statku „Batory“, zwiedzili Gdynię i Śląsk. Obecnie po zwiedzeniu Krakowa udadzą się na święto dywizji strzelców kresowych w Równem.

Z KRAKOWA DO GDYNI.

Liga Popierania Turystyki — Delegatura w Krakowie — przy poparciu DOKP. organizuje w dniach od 30 lipca do 3-go sierpnia b. r. wycieczkę z Krakowa do Gdyni. Odjazd 30 b. m. o godz. 17-ej. Powrót do Krakowa 3 sierpnia o godz. 11-ej. Cena karty uczestnictwa wraz z przejazdami nadmorskimi 23.30 zł. — Szczegóły w programach.

WIĘŹNIOWIE IDĄ DO PRACY.

W czwartek z więzienia karno - śledczego w Krakowie wysłano większy transport więźniów do ośrodków pracy przy obwałowaniu rzek w różnych okolicach kraju. Jak się dowiadujemy, ogółem do robót tego rodzaju skierowano na terenie całej Polski około 12.000 więźniów.

Doroczne Walne Zebranie Partyjne w Wieliczce

odbędzie się w niedzielę, dn. 24 b. m. o godz. 10-ej przedpoł. w sali Domu Robotniczego przy ul. B. Szpunara 26 z porządkiem dziennym: 1) Odczytanie protokółu z poprzedniego Walnego Zebrania, 2) Sprawozdanie z działalności Komitetu i kasowe. 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz wniosek o absolutorium. 4) Dyskusja. 5) Wybory Komitetu Partyjnego i Komisji Rewizyjnej. 6) Wolne wnioski.

Wstęp mają tylko członkowie P. P. S. za okazaniem legitymacji partyjnej.

Komitet PPS. w Wieliczce.

Walne Zebranie Aplikantów Adwokackich

W salach Izby Adwokackiej w Krakowie odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie członków Stowarzyszenia Aplikantów Adwokackich Okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Po złożeniu sprawozdania z działalności ustępującego Zarządu, rozwinęła się obszerna dyskusja, w której omówiono cały szereg istotnych dla aplikantów spraw.

Po uchwaleniu ustępującemu Zarządowi absolutorium, został wybrany nowy Zarząd w składzie następującym: Prezes: Dr. Józef Wajsman, wiceprezesi: Mgr. Karol Fürgang i Mgr. Falek Weiser, sekretarz Mgr. Aleksander Warenhaupt, zast. sekr. Mgr. Hugo Herstein, skarbnik Mgr. Maria Fleischfarbówna. Członkowie: Mgr. Irma Abramowiczówna, Mgr. Józef Dym, Mgr. Stanisław Fendler, Mgr. Anatol Ferber, Mgr. Józef Hauhenstock. Do Rady Naczelnej wybrano Mgr. Zygmunta Guttera i Mgr. Eliasza Rubinsteina.

Na zebraniu obecny był delegat Rady Adwokackiej Dr. Hoffman. Zebranie miało przebieg poważny i cechowało je zrozumienie przez wszystkich zebranych, obecnych — doniosłych dla aplikantów adwokackich chwil.

Historie dnia

Wisła zwróciła swe ofiary. We wsi Grabie koło Niepołomic, wyłowiono z Wisły w środę zwłoki mężczyzny, lat około 40, które leżały w wodzie już dłuższy czas. Jak ustalono, są to zwłoki Józefa Bazylego, który utonął w Wiśle pod Krakowem w niedzielę, 17 b. m. podczas pławienia koni.

Drugie zwłoki mężczyzny, lat około 35—40, wyłowiono z Wisły w Ujściu Solnem, znajdujące się w silnym rozkładzie. Ubrane one były w letnią koszulę bez rękawów w białe i czerwone paseczki. Tożsamości zwłok nie zdołano stwierdzić.

Tajemniczy zgon urzędnika. Z potoku Młynówka pod Nowym Targiem wyłowiono zwłoki Bolesława Chodorowskiego, urzędnika urzędu skarbowego w Nowym Targu. Obecnie toczą się dochodzenie w celu ustalenia przyczyn tragicznego wypadku.

Usiłowane samobójstwo na grobie rodzinnym. Stanisław Sisel, lat 53, woźny P. K. P., zam. w Toruniu, będąc w Krakowie na cmentarzu rakowickim na grobie swej rodziny, napił się kwasu solnego w celu samobójczym. Pogotowie Ratunkowe przewiozło Siska do szpitala św. Łazarza.

Kontrola spoczynku niedzielnego. Policja przeprowadziła kontrolę spoczynku niedzielnego w przemyśle i handlu w dniu 17.VII. 1938 (niedziela), w wyniku której sporządzono: 75 doniesień do Starostwa, z tego 25 na właścicieli zakładów fryzjerskich, 50 na właścicieli sklepów spożywczych, ponadto 11 doniesień do Inspektoratu Pracy.

Zatrzymania. W ubiegłej dobie organa P. P. doprowadziły i zatrzymały: dla stwierdzenia tożsamości 21 osób, za wykroczenia przeciw porządkowi publ. 7 osób, za paserstwo 1 osobę.

Śmierć na zabawie

Na zabawie w Brzozowej pow. myślenickiego w kwietniu b. r. wynikła bójka na tle porachunków osobistych między Edwardem Karczem i Janem Nowakiem, w czasie której Karcz wyjął nóż i ugodził nim Nowaka. Wskutek odniesionej rany Nowak w parę dni później życie zakończył. Karcza pociągnięto do odpowiedzialności sądowej, a razem z nim brata jego Władysława Karcza i Juliana Podmokłego, którym akt oskarżenia zarzucał współdziałanie w bójce. Sąd okr. w Krakowie skazał Edwarda Karcza na 3 lata więzienia, Juliana Podmokłego na 8 miesięcy więzienia, zaś Władysława Karcza uniewinnił.

W drugą rocznicę bohaterskiej walki ludowej Hiszpanii

Uroczysta Akademia młodzieży socjalistycznej

W niedzielę 17 b. m. młodzież socjalistyczna urządziła na dziedzińcu Domu kolejarzy uroczystą Akademię w drugą rocznicę bohaterskich walk ludu hiszpańskiego w obronie Niepodległości i Wolności.

Po zagajeniu i odśpiewaniu Hymnu Młodzieży przez umundurowany oddział Akcji Socjalistycznej, przemówienia na temat wydarzeń hiszpańskich wygłosili tow. tow. dr. **Szumski i Namysłowski.**

Następnie młodzież odśpiewała szereg pieśni robotniczych. Bardzo udatnie wypadły deklamacje zbiorowe i solowe. Na zakończenie odśpiewano „Czerwony Sztandar“ i „Międzynarodówkę“.

Proces apelacyjny skazanych za strajk rolny

W czwartek w sądzie apelacyjnym w Krakowie rozpoczęła się rozprawa przeciwko Janowi Gajochowi i tow., będąca echem strajku rolnego w powiecie krakowskim i bocheńskim w sierpniu ub. roku.

W dniu 16 sierpnia odbyło się zebranie chłopskie we wsi Podgrabie, na którym jeden z oskarżonych, Wojciech Szeląg miał ogłosić rozpoczęcie strajku i wezwać obecnych do wzięcia w nim udziału. Równocześnie—jak głosi akt oskarżenia — odczytał on nakaz tworzenia bojówek i rozmieszczenia ich po drogach w tym celu, by zmuszały one wiozących produkty rolne do zaniechania dowozu i zawracania z drogi.

Podczas rozprawy w sądzie okręgowym w Krakowie oskarżeni nie przyznali się do winy Sąd, opierając się na zeznaniach świadków dowodowych, wydał wyrok uniewinniający prezesa powiatowego koła S. L. na pow. krakowski Jana Gajocha, a resztę oskarżonych skazał na więzienie od 6 miesięcy do półtora roku. Wskutek apelacji prokuratora, jak również i obrony, sprawa znalazła się na wokandzie sądu apelacyjnego. Wyrok ogłoszony będzie w sobotę.

Ze Śląska

Słowa, a czyny...

Na Górnym Śląsku obowiązuje dotąd jeszcze niemiecka ustawa o zatrudnianiu ciężko uszkodzonych inwalidów, według której pracodawca musi uzyskać zezwolenie urzędu wojewódzkiego na przeniesienie inwalidy ciężko uszkodzonego do innego miejsca pracy, do którego jest przywiązana mniejsza płaca.

Zarząd kopalni „Kleofas“ przeniósł tow. Kika z dniem 1 listopada 1936 r. do takiego miejsca pracy, w którym mu obniżono zarobek z 7,36 zł. na 5,08 zł. Tow. Kik czuł się pokrzywdzony tym przeniesieniem i zażądał od kopalni „Kleofas“, powołując się na powyższą ustawę, płacenia mu dotychczasowego zarobku w wysokości 7,36 zł. na dniówkę.

Spółka „Giesche“, nie chcąc uczynić zadość żądaniom tow. Kika zwróciła się pismem z dnia 31 marca 1937 r. do urzędu wojewódzkiego o zezwolenie na zatrudnienie tow. Kika w nowym miejscu z płacą 5,08 zł. na dniówkę.

Ponieważ tow. Kika zapewniano w urzędzie wojewódzkim, że nie zezwoli on na przeniesienie go do nowego miejsca pracy, tow. Kik wystąpił do sądu przeciw Spółce „Giesche“ o zapłatę różnicy pomiędzy starym a obecnym zarobkiem. Na rozprawie przedstawił pełnomocnik Sp. Giesche sądowi pismo Wydziału Pracy i Opieki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego *z dnia 16 lipca 1938 r.* Nr. P.O.24/2/2/pr., zawiadamiające spółkę, że w związku z jej pismem *z dnia 31 marca 1937 r.* zatwierdza przeniesienie tow. Kika do nowego miejsca pracy.

Tow. Kik został poszkodowany w zarobku na kwotę 800 zł.

Na marginesie decyzji wojewódzkiej zaznaczamy, że jeszcze trzy dni przed decyzją zapewniano tow. Kika o tym, że zezwolenia na nowe zatrudnienie nie udzielono.

Czy pismo z dnia 16.VII. 1938 r. No. P.O.24/2/2/pr., wydane po pół tora roku od wniosku, nie jest szczytem biurokracji?

Czy urząd wojewódzki wynagrodzi tow. Kikowi powstałą szkodę?

Chcieli zdobyć pieniądze choćby drogą przestępstwa

Na ławie oskarżonych Sądu Apelacyjnego w Katowicach zasiedli 22-letni Alfred Poloczek, zamieszk. w Panlówkach, oraz 25-letni Alojzy Meiksner i 25-letni Alfred Krzymyk z Nowej Wsi, którym akt oskarżenia zarzucał dokonania napadu rabunkowego na Luizę Kalinowską, kierowniczkę składnicy kolonialnej firmy Nowy Młyn Parowy w Nowej Wsi.

Bezrobotny Alfred Krzymyk z Nowej Wsi, chcąc pozbyć się kłopotów finansowych, postanowił zdobyć pieniądze drogą przestępstwa. Odprowadzał on kilkakrotnie kierowniczkę wspomnianej składnicy, Kalinowską do domu, a stwierdziwszy, że posiada ona przy sobie całodzienny utarg, sięgający niekiedy 1.500 zł., postanowił obrabować ją z pieniędzy. W tym celu wszedł w porozumienie z Alfredem Poloczkiem i Alojzym Miksnerem, których namówił do współdziałania w napadzie.

Dnia 19 stycznia bieżącego roku Kalinowska po zamknięciu składnicy w Nowej Wsi, udała się do mieszkania swoich znajomych, niejakich Szymów, następnie wraz z Emanuelem Szymą i jego żoną szła w stronę domu. Gdy przechodzili wszyscy przez ulicę Zieloną w Nowej Wsi, zostali nagle napadnięci przez oskarżonych, którzy sterroryzowali idących wystrzałem z rewolweru. Jeden z napastników wyrwał Szymie teczkę z ręki, i zaczął mu przeszukiwać kieszenie. Po dokonaniu tego napadu rabusie zbiegli w kierunku szybu „Anhang“ w Nowej Wsi.

W kilka dni później napastnicy zostali ujęci. W toku przesłuchania oskarżeni po części tylko przyznali się do winy. W następstwie czego w dniu 5 kwietnia b. r. odpowiadali przed Sądem Okręgowym w Katowicach, gdzie Poloczek i Meiksner skazani zostali na kary po 3 i pół roku bezwzględnego więzienia, a osk. Krzymyk na półtora roku więzienia, także bez zawieszenia wykonania kary. Oprócz tego sąd pozbawił wszystkich oskarżonych praw honorowych i obywatelskich na przeciąg lat 5.

Obecnie Sąd Apelacyjny po rozpatrzeniu sprawy, zmniejszył Poloczkowi i Meiksnerowi kary z 3 i pół na 2 i pół roku więzienia, a oskarżonemu Krzymykowi do roku więzienia, zawieszając mu wykonanie kary na przeciąg lat 5.

Oszukańcze firmy wysyłkowe

Przed sądem okr. w Krakowie zakończył się 2-dniowy proces przeciwko Czesławowi Kozłowskiemu, Jakóbowi Landwirthowi i Marii Włochównie, właścicielce domów wysyłkowych „Ostropa“, „Polonia“, „Niespodzianka“, „Zorza“ i „Universal“, którzy za pośrednictwem ogłoszeń podawali skompowane przez siebie łatwe szarady, polegające na napisaniu zdania wspak, obiecując uczestnikom za trafne rozwiązanie szarad i nadesłanie kwoty od 50 gr. do 2 zł. wartościowe nagrody. W ten sposób wprowadzili oni w błąd kilka tysięcy osób, gdyż rozsyłane nagrody nie przedstawiały żadnej wartości.

Sąd skazał Kozłowskiego na 6 mies. więzienia, a Landwirtha i Włochównę po 8 mies. więzienia i grzywny po 400 zł.

Repertuar

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Sobota, 23.VII. „Cieszmy się życiem“.

GOŚCINNE WYSTĘPY TEATRU JARACZA.

W niedzielę popołudniu, po cenach zniżonych „Ludzie na krze“ ze Stefanem Jaraczem w roli głównej.

Kina

ADRIA: „Postrach Mongolii i Sylwetki“.

ATLATNIC: „Czarownica z Salem“ i „Kariera panny Joanny“.

KINO-TEATR BAGATELA: Z powodu remontu budynku nieczynny.

LOPP: „Kochana dziewczyna“ i „Postrach Dzikiego Zachodu“.

MUZEUM: „Książątko“.

PROMIEŃ: „Ostatni Poganin“ i „Promienie zagłady“.

STELLA: „Alotria i Sobowtór“ Jacka Martimera“.

SWIT: „Ostatni alarm“.

UCIECHA: „Błękitna załoga“ i „Sekretarka jego żony“.

WANDA: „Wytworny świat“ i „Darmozjad“.

KINO DOMU ŻOŁNIERZA: „W [illegible]nin samotnej sosny“.

Radio krakowskie

SOBOTA, 23 lipca.

8. Muzyka lekka z płyt. 14. Muzyka obiadowa z płyt. 15.10 Lokalne wiad. gospod. 17. Pog. akt. 17.10. Francuska muzyka operowa z płyt. 17.50 Program. 17.55 Wiad. bieżące. 21. Chwilka społeczna. 21.05 Lokalne wiad. sport.

NIEDZIELA, 24 lipca.

8.35 Jaki jest najlepszy chlew dla świń — wygł. inż. Jan Stec. 8.45 Na ludową nutę — płyty. 9.05 Skrzynka rolnicza w oprac. inż. Lecha Rościszewskiego. 11.45 Kultura i sztuka: Sprawy teatralne omówi Józef Wiśniowski. 20.00 Program. 20.05 Muzyka taneczna — płyty. 20.35 Lokalne wiad. sportowe.

Radio śląskie

SOBOTA, 23 lipca.

5.15 Aud. poranna z płyt. 6.20. Muzyka z płyt (z W-wy). 13.50. Wiad. bieżące. 14. Muz. obiadowa z [illegible] Koncert życzeń. 17.50 Wiad. sport. 17.55 Program. 21. Pogadanka akt.

NIEDZIELA, 24 lipca.

6.15 Aud. poranna — płyty. 8.35 Piękno ogrodu bylinowego — pog. Władysława Włosika. 8.45 Chór Orlanda i „Czwórka Radiowa“ — płyty. 9.05 Beztroskie dni w Czatkowicach — reportaż Edwarda Wawrzonia. 11.45 Co słychać na Śląsku? — opowie red. Adam Mikulski. 20,00 Program. 20.05 Aud. regionalna: Co niedzieli u Kazika — brzmi piosneczka, gra muzyka — w opr. Stanisława Ligonia. 20.33 Wiad. sport.

Za morderstwo

Przed trybunałem sądu okręgowego we Lwowie stanęli Stefan Ikawy i Andrzej Kuż, oskarżeni o zamordowanie wieśniaka z Gródka Jagiellońskiego, Józefa Hajduka. Ikawy skazany został na 15 lat, a Kuż na 10 lat więzienia.

Czytajcie prasę socjalistyczną

Redaktor odpowiedzialny: JERZY CESARSKI.

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo - Wydawniczej „Robotnik“, Warszawa, Warecka 7.